

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Освітня програма	56854 Психологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	053 Психологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	56854
Назва ОП	Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Савелюк Наталія Михайлівна, Табаченко Сергій Анатолійович, Чистовська Юлія Юріївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	30.04.2025 р. – 02.05.2025 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://fp.udu.edu.ua/ovitni-prohramy/88-aspirant/655-aspirant-2 https://drive.google.com/file/d/1rKu7MCsisPHYFOvZyxosQQww6pp__rFq/view
Програма візиту експертної групи	https://fp.udu.edu.ua/ovitni-prohramy/88-aspirant/655-aspirant-2 https://docs.google.com/document/d/1fxPqS_zgAN2oWEoh3t5MZ3dCtnImtdOI/edit?tab=t.o

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Національно-патріотична спрямованість змісту ОНП, пов'язана, зокрема, з активним пропагуванням вітчизняних наукових шкіл і підходів. ОНП має чітку структуру, освітні компоненти організовані з урахуванням логічної послідовності викладання. Змістове наповнення ОНП відповідає предметній області спеціальності 053 «Психологія». Обов'язковими ОК забезпечується розвиток соціальних навичок, що відображено у визначених ЗК, ПРН, змісті окремих ОК. Педагогічна практика передбачає поетапність виконання академічних активностей, має чітко визначений розподіл балів між ними та критеріїв оцінювання. Навантаження на здобувачів ОНП регулюється внутрішніми інституційними політиками. Обсяг ОНП у кредитах ЕКТС реалістично відображає фактичне навантаження на здобувачів, розподіл годин добре збалансований у трьох семестрах реалізації освітньої компоненти ОНП. В Університеті діють інституційні підходи щодо забезпечення права здобувачів ОНП на формування індивідуальної освітньої траєкторії, практичної підготовки. Правила прийому та програми вступних випробувань досить чіткі та зрозумілі, не містять дискримінаційних положень, вони є у відкритому доступі на офіційному сайті УДУ імені Михайла Драгоманова. Правила прийому на навчання за ОНП «Психологія» враховують особливості самої освітньо-наукової програми. Політика та процедури щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, унормовані відповідними положеннями, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Активна співпраця з іноземними-закладами партнерами, що передбачає, зокрема, ознайомлення аспірантів із реальним досвідом проведення наукових досліджень у лабораторіях європейських університетів. Аспіранти ознайомлені із формами контрольних заходів та критеріями оцінювання здобувачів вищої освіти. Проводяться відповідні заходи, що реалізуються через впроваджені у ЗВО процедури (електронне листування, гугл диск тощо). Через різні засоби зв'язку аспірантам надається необхідна інформація, зокрема, які дисципліни вивчаються протягом семестру з датами та формами проведення контрольних заходів тощо. Критерії оцінювання структуровані і доводяться до відома студентів. Проводяться заходи із запобігання проявам академічного плагіату. Як інструмент протидії порушенням академічної доброчесності використовується спеціалізований сервіс StrikePlagiarism.

Недоліки

Диспропорційність у забезпеченні окремих ЗК, СК і ПРН в ОНП нормативними ОК. Відсутність покликання на професійний стандарт "Викладач закладу вищої освіти", затверджений МОН України. Орієнтованість тільки на європейські аналогічні ОП. Відсутність чіткої інструкції щодо вибору дисциплін. Слабка практика залучення здобувачів вищої освіти на ОНП «Психологія» за третім рівнем вищої освіти до участі у програмах академічної мобільності. Відсутність навчальних програм із циклу загальної підготовки аспірантів у спеціальному розділі на сайті факультету психології, в той час як із циклу спеціальної підготовки такі програми розміщені у вільному доступі та краще інформують здобувачів ВО. Відсутність у розділі "Інформаційні ресурси" навчальної програми ОК "Методологія наукового дослідження" (викл. проф. І. Булах) покликання на наукові праці авторки курсу, що є званою вітчизняною науковицею. Відсутність практики викладання ОК (хоча би вибіркових) англійською або іншими мовами ЄС. Недостатня доступність розміщених оголошень про проведення конкурсного відбору на посади НПП та інших працівників Університету. Відсутність питань у змісті відповідних питальників, спрямованих на з'ясування міри задоволеності здобувачами ВО освітньою співпрацею із роботодавцями. На базі факультету психології відсутні наукові лабораторії як власне науково-дослідного підрозділу.

Рекомендації

На найближчому засіданні групи забезпечення ОНП: переглянути і змінити матрицю відповідності у проєкті ОНП; до переліку нормативних документів у проєкті ОНП додати покликання на професійний стандарт "Викладач закладу вищої освіти". Спільно з представниками відповідних відділів ЗВО до початку наступного навчального року розглянути можливості налагодження співпраці факультету психології із закладами освіти та іншими організаціями США та/або країн Азії. написати інструкцію вибору дисциплін в Університеті і закріпити її на сторінці "Аспірант". Посилити інформування здобувачів вищої освіти про можливі програми академічних обмінів та активізувати залучення здобувачів вищої освіти, які опановують ОНП до участі у програмах академічної мобільності. До початку наступного навчального року розмістити у спеціальному розділі на сайті факультету психології навчальні програми з ОК циклу загальної підготовки. До початку наступного навчального року в розділ "Інформаційні ресурси" з ОК "Методологія наукового дослідження" додати покликання на наукові праці проф. І. Булах. До початку наступного навчального року розглянути можливість викладання окремих ОК англійською мовою. Розширити низку заходів щодо дотримання принципів академічної доброчесності, наприклад, запровадити систему особистого зобов'язання дотримання норм академічної доброчесності здобувачем вищої освіти та науково-педагогічним працівником, провести низку тренінгів роз'яснюючого характеру тощо. До початку наступного навчального року розглянути можливість оприлюднення оголошень про конкурсний відбір у розділі "Новини" на сайті ЗВО або в іншому, доступному розділі. До початку наступного навчального року до змісту спеціальних питальників додати питання, яке би дало змогу вивчати міру задоволеності здобувачів ВО освітньою співпрацею із роботодавцями. Адміністрації закладу продовжувати сприяти збагаченню матеріально-технічної бази факультету психології, що дозволить організувати та обладнати науково-дослідну лабораторію.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт ВО зі спеціальності 053 Психологія для третього (освітньо-наукового) рівня ВО затверджений Наказом МОН України від 20.07.2022 р. № 646 (<https://salو.li/38ee49E>). ОНП в Університеті запроваджена з 1.09.2016 року. Відповідно до затвердженого Стандарту, вона була переглянута восени 2022 р. (<https://salو.li/3a96e47>). Розміщена на сайті ЗВО діюча ОНП від 2024 р. (<https://salو.li/932f984>) містить ІК, 4 ЗК, 7 СК та 10 ПРН. Згідно з матрицею відповідності ІК, ЗК, СК, ПРН та ОК, формування ІК забезпечується усіма нормативними ОК; ЗК1, ЗК2, ЗК3 - по одній нормативній ОК; ЗК4 - по чотири; СК1, СК2 - по три; СК3, СК4, СК5, СК6 - по два та СК7 - однією нормативною ОК; ПРН1 - п'ятьма нормативними ОК; ПРН2, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН8 та ПРН10 - по дві, ПРН3 і ПРН9 - по три та ПРН7 - однією нормативною ОК. На думку ЕГ, таке забезпечення ЗК, СК та ПРН нормативними ОК є дещо диспропорційним, не відображає усіх змістових можливостей відповідних ОК і тому потребує свого перегляду. Для прикладу, формування ЗК1 - "Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу", з огляду на те, що Програма є освітньо-науковою (третій рівень ВО), а також з огляду на зміст ОК у її структурі, здатне забезпечуватися значно більшою кількістю нормативних ОК, а не лише ОК1 ("Філософські студії"). Наприклад, можливості такого забезпечення стосуються ОК6 ("Науково-методологічні парадигми в вітчизняній психології"), ОК7 ("Методологія наукового дослідження") та ін. Також, для прикладу, формування ПРН7 - "Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів", з огляду на структуру і зміст ОНП, здатне забезпечуватися не лише нормативною ОК4 ("Наукометрія та науково-організаційна діяльність"). Зокрема, ОК7 ("Методологія наукового дослідження") також здатна забезпечувати формування зазначеного ПРН. Наприклад, через вивчення Тем 1 "Специфіка визначення проблематики та теми наукового психологічного дослідження", до складу якої входить підтема "Мобільність взаємозв'язків: кроскультурні дослідження, участь у міжнародних наукових проєктах" та ін. (<https://salو.li/d2b4855>).

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Діюча ОНП не передбачає присвоєння певної професійної кваліфікації. З усім тим, оскільки у розділі Програми "Придатність до працевлаштування" вказано, зокрема, "працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти", а також, згідно з діючим Класифікатором професій в Україні, "2310.2 - викладач вищого навчального закладу", то ЕГ вважає доцільним врахувати у змісті ОНП і додати до переліку нормативних документів покликання на професійний стандарт "Викладач закладу вищої освіти", затверджений Наказом МОН України 16.10.2024 р. № 1466 (<https://salو.li/530BeE1>). Зазначений професійний стандарт МОН рекомендує використовувати, зокрема, при розробленні ОНП другого та третього рівнів ВО. Також, оскільки у розділі ОНП "Придатність до працевлаштування" зазначається "працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, працівників найвищої кваліфікації у дослідницьких установах і організаціях", а також "закладах підвищення кваліфікації та післядипломної освіти", то, як констатує ЕГ, недоречним є додавання до конкретного переліку професій із шифрами у відповідному розділі "2320 - викладач професійного навчально-виховного закладу, викладач професійно-технічного навчального закладу".

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

У розділі "Мета ОНП" зазначено: "У відповідності до місії і стратегії університету - забезпечити освітньо-наукову підготовку висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців (адаптованих до ринкових і демократичних перетворень, здатних жити й творити в інформаційному суспільстві, бути членами європейської і світової спільноти й одночасно патріотами Української держави) зі спеціальності 053 Психологія й дотичних до неї міждисциплінарних напрямів, яка передбачає успішне виконання здобувачем освітньої програми, розвиток наукового мислення, дослідницької компетентності, здатності до самостійної реалізації теми наукового дослідження, створення умов для продукування здобувачами нових знань, інноваційних ідей та їхньої професійної самореалізації у наукових установах та закладах вищої освіти" (<https://salو.li/o8d74Dc>). На сайті ЗВО оприлюднена "Стратегія розвитку УДУ ім. М. Драгоманова на 2023-2028 рр." (<https://salو.li/o1C7oB9>). У документі, між іншим, визначена "Місія Драгоманівського Університету": "створення унікальної платформи для гармонійного поєднання навчання та викладання, наукових досліджень, інновацій та розвитку української культури", "забезпечення на основі дослідницьких практик підготовки висококваліфікованих фахівців для різних галузей освіти, науки, культури і виробництва, адаптованих до ринкових і демократичних перетворень, здатних жити й творити в інформаційному суспільстві, глобальному світовому середовищі, бути громадянами Європи і світу і, одночасно, віddаними патріотами української держави, речниками національних інтересів" та ін. Окреслена також Візія ЗВО як університету "дослідницького типу з багатими академічними традиціями, де гармонійно поєднано сучасні наукові дослідження, високу якість навчання, інновацій та розвиток української культури", а також як такого, який "реалізує наукові дослідження світового рівня; розвиває партнерство з провідними освітніми та науковими установами світу; вносить вагомий вклад у місцевий, національний та глобальний прогрес". Окреслений як у Стратегії, так і в ОНП національно-патріотичний вектор реалізується, зокрема, через викладання ОК6 "Науково-методологічні парадигми в вітчизняній психології", а вектор євроінтеграції та активного залучення до світової спільноти - через, наприклад, ОК2 "Іноземна мова для академічних цілей". Серед сформульованих Стратегічними завдань розвитку Університету - "Наука та інновації", що включає в себе "проведення наукових досліджень на світовому рівні, якісну інноваційну діяльність, підготовку науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, розвиток наукових шкіл та залучення молоді до науково-дослідної роботи". Крім "Науки та інновацій", мета ОНП корелює із такими стратегічними завданнями розвитку ЗВО як "Формування людського капіталу. Розвиток студентського самоврядування" та "Міжнародна діяльність". Присутні на онлайн-зустрічі з ЕГ ректор Університету акад. В. Андрущенко та проректори підтвердили тісну інтегрованість ОНП з реалізацією Місії та Стратегії ЗВО.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

У ЗВО діє "Положення про роботу із зацікавленими сторонами у підготовці фахівців в УДУ ім. М. Драгоманова" (<https://salو.li/b7317oA>). Положенням визначено зовнішніх (державні установи та організації; наукові установи, різні освітні заклади; органи державної влади та органи місцевого самоврядування; різні установи, підприємства, організації; школярі, абітурієнти та їх батьки; різноманітні громадські організації та їх об'єднання; донорські та грантові організації в Україні та за кордоном; випускники Університету) та внутрішніх (здобувачі ВО та НП, НПП, допоміжний та адміністративно-управлінський персонал) стейкхолдерів. Вивчення їх пропозицій може здійснюватися через: опитування (анонімне, публічне); публічні виступи та звернення; онлайн-скриньки для пропозицій; форуми, семінари, круглі столи тощо з учасниками освітнього процесу. Розроблено алгоритм врахування/неврахування пропозицій та потреб стейкхолдерів з наступними його етапами: 1) зустріч із зовнішніми стейкхолдерами відбувається, щонайменше, раз на навчальний рік, із внутрішніми - за потребою упродовж навчального року; 2) пропозиції зацікавлених сторін систематизують гарант, члени групи забезпечення та пропонують до розгляду на найближче засідання кафедри; 3) усі запропоновані стейкхолдерами зміни обговорюють на засіданні кафедри та ухвалюють рішення про їх прийняття чи відхилення шляхом відкритого голосування більшістю голосів членів кафедри та фіксують у протоколі; 4) далі вчена рада факультету, заслухавши зав. кафедри та/або гаранта ОП щодо пропозицій стейкхолдерів, ухвалює рішення шляхом відкритого голосування більшістю голосів присутніх членів вченої ради. На додатковий запит ЕГ надано, наприклад, прот. № 2 засідання кафедри теоретичної та консультативної психології факультету психології ЗВО від 30.08.2022 р., де зафіксовано обговорення прийнятого у 2022 р. Стандарту ВО та необхідність внесення відповідних змін в ОНП, НП, РП та силабуси. Також на сайті ЗВО розміщений, наприклад, витяг із прот. № 3 засідання вченої ради факультету психології від 27.09.2024 р., в якому зафіксовано результати обговорення та затвердження діючої ОНП від 2024 р. (<https://salو.li/314fiEF>). На сайті доступні й рецензії-відгуки на відповідну ОНП: Н. Чепелевої - акад. НАПН України, докт. психол. н., проф.; О. Сафіна - заслуж. діячка науки і техніки України, докт. психол. н., проф.; В. Чернобровкіна - докт. психол. н., проф.; Т. Собкової - директорки ТОВ "Європейський медичний центр в Україні"; З. Гаркавенко - президентки ГО "Агенція професійного розвитку" та С. Соколова - ректора Академії професійного розвитку. На онлайн-зустрічі з ЕГ у складі фокус-групи стейкхолдерів були присутні, зокрема, Н. Чепелева та С. Соколов, котрі підтвердили свою активну участь у розвитку ОНП. У складі іншої фокус-групи, для прикладу, аспірантка Н. Букреева також розповіла про свою участь у засіданнях кафедри із внесенням пропозицій щодо удосконалення ОНП. Для обговорення на сайті ЗВО доступний проект ОНП (<https://salو.li/20ca78c>).

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Серед визначених НАН України основних наукових напрямів і найважливіших проблем фундаментальних досліджень на 2024-2025 рр. - "Українська національна ідея", "Форми міжкультурних обмінів та їхня роль у

становленні вітчизняної інтелектуальної традиції. Етика порозуміння та межі міжкультурної толерантності", "Тенденції та потреби розвитку соціогуманітарної сфери України. Проблеми соціальної інтеграції українського суспільства в повоєнний період", "Інтеграція науки і освіти. Еволюція академічної та університетської моделей організації дослідницької діяльності" та ін. (<https://salo.li/3906c34>). Відповідні напрями та проблеми корелюють із заявленою метою ОНП та її змістовими особливостями. НАПН України визначені "Пріоритетні напрями (тематика) наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок на 2023-2027 рр." (<https://salo.li/78E702D>). Мета та зміст ОНП корелюють, зокрема, із 17 відповідним напрямом - "Методологія, теорія та історія психології в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції України", в межах якого актуальними проблемами визначено: "Становлення та розвиток української психологічної думки в загальноєвропейському соціокультурному просторі", "Теоретико-методологічні засади генетичної психології" та ін. Ці та інші актуальні напрями наукових досліджень реалізує Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України, що є основним стейкхолдером для ОНП. Присутня на онлайн-зустрічі ЕГ Н. Чепелева - заст. директора з наукової роботи зазначеного Інституту, в якому також здійснюється підготовка докторів філософії за спеціальністю "Психологія", наголосила на тому, що специфікою даної ОНП є акцент на проблемах вікової та педагогічної психології. Зі слів окремих НПП, одна з переваг ОНП - спрямованість на динамічне моделювання досліджуваних психологічних феноменів, що дає змогу формувати дійсно наукові (абстраговані) уявлення про відповідні феномени. Згідно з офіційними даними, в Києві - 39 ЗВО, котрі готують здобувачів ВО за спеціальністю "Психологія". Проте не в усіх із них здійснюється підготовка фахівців за третім рівнем ВО, в той час як у такому великому місті як Київ є доволі високий попит на НП та НПП. Сучасні тенденції розвитку ринку праці в Києві, як і в усій Україні, пов'язані з умовами повномасштабної війни, що спричиняє травматизацію та ретравматизацію населення, а також ПТСР. У зв'язку з цим однією з аспіранток було запропоновано до переліку вибіркових ОК додати "Психологію травми". Розміщений на сайті ЗВО Наказ "Про включення дисциплін вільного вибору здобувачів ВО третього рівня до РНП факультету психології" від 23.04.2024 р. № 537 підтверджує факт врахування такої пропозиції (у цьому році даний ОК обрали 15 здобувачів ВО). У ВСО описано, що серед зарубіжних закладів освіти у 2023 р. враховано досвід Українського Вільного Університету (Баварія, Німеччина), у 2024 р. - Університету Адама Міцкевича (Познань, Польща). З усім тим, як зазначили окремі НПП, розвиток ОНП потребує розширення співпраці з іноземними ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Позитивна практика: національно-патріотична спрямованість змісту ОНП, пов'язана, зокрема, з активним пропагуванням і викладанням змісту вітчизняних наукових шкіл і підходів.

Недоліки

1. Диспропорційність у забезпеченні окремих ЗК, СК і ПРН в ОНП нормативними ОК. 2. Присутність у розділі "Придатність до працевлаштування" ОНП професії "2320 - викладач професійного навчально-виховного закладу, викладач професійно-технічного навчального закладу", що суперечить змістовому наповненню Програми. 3. Відсутність покликань на професійний стандарт "Викладач закладу вищої освіти", затверджений МОН України. 4. Орієнтованість ОНП тільки на європейські аналогічні ОП.

Рекомендації

До завершення поточного навчального року (2024/2025) на засіданні робочої групи з розробки ОНП: 1. переглянути і доповнити матрицю відповідності ІК, ЗК, СК, ПРН та ОК у проєкті ОНП; 2. розглянути необхідність вилучення із переліку професій із шифрами у розділі "Придатність до працевлаштування" ОНП професії "2320 - викладач професійного навчально-виховного закладу, викладач професійно-технічного навчального закладу"; 3. врахувати вимоги професійного стандарту "Викладач закладу вищої освіти" у змісті проєкту ОНП і додати покликання на нього до переліку нормативних документів у відповідному проєкті; 4. спільно з представниками відповідальних за міжнародну співпрацю структур ЗВО до початку наступного навчального року розглянути можливості налагодження співпраці факультету психології із закладами освіти та іншими організаціями США та/або країн Азії.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг програми — (45 кредитів ЄКТС), що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти третього рівня. Цикл загально-наукової складової включає 18 кредитів ЄКТС (40%). Для дисциплін спеціальної підготовки відводиться 12 кредитів ЄКТС (26,7%). Також 12 кредитів ЄКТС (26,7%) відводяться на дисципліни за вибором здобувача. Практична підготовка - 3 кредити ЄКТС, що становить 6,7% загального обсягу програми. Обсяг ОНП та окремих ОК (у кредитах ECTS) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст освітньої програми структурований, а її компоненти логічно взаємопов'язані, що відображено у структурно-логічній схемі навчального процесу. Освітні компоненти підібрані таким чином, щоб забезпечити цілісне досягнення мети програми – від усвідомлення сучасних проблем психології розвитку до формування науково-дослідницьких, філософських, мовних, наукометричних та педагогічних компетентностей. Програма розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 053 «Психологія» та охоплює усі програмні результати навчання (ПРН). ОНП передбачає вивчення 8 обов'язкових ОК (4 ОК- загально-наукової підготовки, 4 ОК з циклу спеціальної підготовки) та 4 ОК за вибором здобувача, проходження науково-педагогічної практики загальним обсягом 45 кредитів ECTS. В сукупності ОК дають можливість досягти заявлених ПРН. А саме: ПРН1 реалізується через ОК1, ОК3, ОК4, ОК5, ОК7; ПРН2 – через ОК6, ОК7; ПРН3 – через ОК3, ОК5, ОК7; ПРН4 – через ОК3, ОК7; ПРН5 – через ОК3, ОК4, ОК9; ПРН6 – через ОК5, ОК6; ПРН7 – через ОК4; ПРН8 – через ОК4, ОК8, ОК9; ПРН9 – через ОК2, ОК5, ОК6; ПРН10 – через ОК1, ОК8, ОК9. Загальні компетентності (ЗК) формуються завдяки наступним ОК: ЗК 1-ОК1(ЗПо1); ЗК 2 - ОК2(ЗПо2); ЗК 3 – ОК8(СПо4), ОК9(По1); ЗК 4 – ОК3(ЗПо3), ОК4(ЗПо4), ОК5(СПо1), ОК7(СПо3). Спеціальні компетентності (СК) формуються завдяки наступним ОК: СК 1 - ОК1(ЗПо1), ОК5(СПо1), ОК7(СПо3); СК 2 - ОК3(ЗПо3), ОК7(СПо3), ОК8(СПо4), ОК9(По1); СК 3 – ОК4(ЗПо4), ОК6(СПо2); СК 4 - ОК1(ЗПо1), ОК8(СПо4), ОК9(По1); СК 5 - ОК2(ЗПо2), ОК8(СПо4); СК 6 - ОК3(ЗПо3), ОК4(ЗПо4), ОК9(По1). СК 7 – ОК5(СПо1) (<https://is.gd/7gw8Vt>). Отже, зміст ОНП забезпечує набуття ключових загальнокультурних і громадянських компетентностей. Програма орієнтована на формування в аспірантів здатності до критичного аналізу суспільних явищ, розв'язання складних психологічних завдань, генерації нових ідей, а також реалізації власного потенціалу в науковій, освітній та соціальній сферах.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ЕГ встановила, що зміст освітньо-наукової програми (ОНП) «Психологія» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» відповідає предметній області та вимогам Закону України «Про вищу освіту» щодо обсягу освітньої складової на рівні доктора філософії. Структура програми, її освітні та наукові компоненти узгоджуються з вимогами Стандарту. ЕГ переконалася, що ОНП забезпечує розвиток глибоких фахових знань, формування світоглядної та професійної культури, дотримання академічної доброчесності, професійної етики й гуманістичних цінностей. Ключові компетентності формуються через обов'язкові освітні компоненти, зокрема: ОК СП 01 «Актуальні проблеми психології розвитку» (3 кредити ЄКТС) — сприяє систематизації знань у галузі психології розвитку; ОК СП 03 «Методологія наукового дослідження» (3 кредити ЄКТС) — формує навички планування та реалізації наукових проєктів; ОК ЗП 01 «Філософські студії» (4 кредити ЄКТС) — розвиває загальнонаукові та філософські компетентності, критичне мислення; ОК СП 02 «Науково-методологічні вітчизняні парадигми в психології» — формує навички генерування інноваційних підходів; ОК СП 04 «Викладання в системі вищої освіти» — забезпечує готовність до науково-педагогічної діяльності; ОК ЗП 02 «Іноземна мова для академічних цілей» (6 кредитів ЄКТС) — сприяє розвитку навичок академічної комунікації. Крім того, передбачена науково-педагогічна практика (3 кредити ЄКТС), що дозволяє здобувачам опанувати методики викладання психологічних дисциплін у закладах вищої освіти. Широкий перелік вибірових компонентів із загальноуніверситетського та факультетського каталогів забезпечує індивідуалізацію освітньої траєкторії здобувача, відповідно до його наукових інтересів і професійних потреб. Це посилює дослідницький компонент підготовки та стимулює особистісний розвиток. Отже, ОНП «Психологія» повністю відповідає рівню докторської підготовки, предметній області спеціальності 053, а також забезпечує досягнення цілей освітньої та наукової діяльності відповідно до державних стандартів.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних

дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Під час відеозустрічей та аналізу документації ЕГ встановила, що в межах освітньо-наукової програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти УДУ імені Михайла Драгоманова забезпечено належні умови для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Зокрема, на вибірккову частину навчального плану відведено 12 кредитів ЄКТС, що становить 25% загального обсягу освітньої складової програми. Це повністю відповідає положенням Закону України «Про вищу освіту» та регламентується «Положенням про порядок формування вибіркової частини навчальних планів УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://is.gd/rQEA79>). Формування індивідуальної траєкторії здійснюється через складання індивідуального навчального плану на кожен навчальний рік. Цей план затверджується науковим керівником та завідувачем кафедри, на якій здобувач виконує наукове дослідження, і є обов'язковим для виконання (<https://is.gd/3cv1Tm>). У межах реалізації академічної мобільності здобувачі мають змогу обирати освітні компоненти в інших ЗВО України або за кордоном. Цей процес регулюється «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://is.gd/3Nm3rb>). Окрім того, програма передбачає можливість перезарахування окремих тем або компонентів, засвоєних у формальній, неформальній чи інформальній освіті. Це регламентується «Положенням про порядок визнання і перезарахування результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://is.gd/euyXj7>). Право здобувачів ступеня доктора філософії на вибір навчальних дисциплін реалізується відповідно до «Положення про формування вибіркової частини робочих навчальних планів УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://is.gd/jr4qIX>). Здобувачі зазначають обрані дисципліни в індивідуальному навчальному плані (<https://is.gd/8PxUsB>). У межах цього плану передбачено, що вибірккова частина становить 25% від загального обсягу ЄКТС. Основу вибору формує загальнофакультетський каталог вибіркових компонентів. Разом із тим, аспіранти можуть розширити перелік вибіркових дисциплін, обравши курси із загальноуніверситетського каталогу, а також окремі компоненти з освітніх програм бакалаврського чи магістерського рівнів. Вибір дисциплін ґрунтується на ознайомленні з силабусами, оприлюдненими на сайті факультету: (<https://is.gd/F4oCZ4>). У березні кожного навчального року аспіранти подають заяву на обрані освітні компоненти самостійно або за рекомендацією наукового керівника чи гаранта ОНП. На підставі поданих заяв формуються накази про включення обраних дисциплін до робочих навчальних планів аспірантів за спеціальністю 053 «Психологія». Також здобувачі беруть участь у програмах міжнародного академічного обміну, зокрема в межах проєкту Erasmus+ Jean Monnet.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

На основі аналізу документації, ЕГ пересвідчилася, що ОНП «Психологія» третього рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» передбачає практичну складову у вигляді науково-педагогічної практики, яка інтегрована в освітній процес у 5-му семестрі. Обсяг практики становить 3 кредити ЄКТС (90 академічних годин), що відповідає вимогам діючого Стандарту вищої освіти. Науково-педагогічна практика є обов'язковим освітнім компонентом програми і проводиться відповідно до положень внутрішнього нормативного документа — «Положення про науково-педагогічну практику аспірантів в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://is.gd/hzyiSg>), а також відповідної програми практики. Основною метою проходження практики є формування у здобувачів як загальних (ЗК3), так і фахових (СК2, СК4, СК6) компетентностей, а також досягнення передбачених результатів навчання: РН 4, РН 5, РН 8, РН 10. У процесі проходження практики аспіранти опановують методики організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, беруть участь у підготовці й проведенні навчальних занять, формують навички методичного та дидактичного супроводу освітньої діяльності. Практика може проходити як на кафедрах УДУ імені Михайла Драгоманова, так і в закладах-партнерах, з якими укладено відповідні угоди про співпрацю (<https://is.gd/dOQSC4>). Це розширює можливості здобувачів щодо місця реалізації практичної підготовки. Додатково практична підготовка аспірантів підтримується через їхнє залучення до участі у науково-практичних конференціях, міжнародних проєктах, науково-освітніх заходах, що також сприяє розвитку професійної мобільності та інтеграції в академічне середовище. Таким чином, практична складова освітньо-наукової програми має чітко визначену структуру, забезпечується нормативно та спрямована на досягнення очікуваних результатів навчання й формування професійних компетентностей здобувачів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

На основі аналізу ОНП підготовки докторів філософії за спеціальністю 053 «Психологія» можна зробити висновок про цілісне поєднання дисциплін, що формують як професійні, так і загальні навички. Зокрема, формування м'яких (soft) навичок здійснюється вже в межах обов'язкових компонентів. Освітній компонент «Іноземна мова для академічних цілей» (6 кредитів ЄКТС) спрямований не лише на вдосконалення мовної компетентності, а й на розвиток міжкультурної комунікації та ефективної професійної взаємодії у міжнародному середовищі. Освітні компоненти спеціальної підготовки, зокрема СП 01 «Актуальні проблеми психології розвитку» та СП 02 «Науково-методологічні вітчизняні парадигми в психології», акцентують увагу на розвитку здатності до абстрактного мислення, навичок адаптації до змін та критичної самооцінки. Ці дисципліни формують мотивацію до безперервного професійного навчання, готовність до діяльності в умовах невизначеності та змін. Компоненти СП 03 «Методологія наукового дослідження» та СП 04 «Викладання у системі вищої освіти» сприяють розвитку вміння працювати з великими обсягами інформації, аналізувати складні системи, самостійно організовувати діяльність та ефективно приймати рішення. Під час проходження науково-педагогічної практики здобувачі мають змогу розвинути навички тайм-менеджменту, академічної самопрезентації, постановки цілей, педагогічної взаємодії, а

також удосконалити креативне та аналітичне мислення. Формування soft skills також підтримується вибірковыми освітніми компонентами, які здобувачі включають до індивідуальної освітньої траєкторії. Так, дисципліна «Активні методи психологічного впливу» спрямована на розвиток емоційного інтелекту, зокрема навичок саморефлексії, активного слухання та керування емоційними станами. ОК «Тренінг самопізнання та саморозвитку» орієнтований на формування здатності до особистісного самопроекування, самоконтролю та побудови індивідуальної траєкторії професійного зростання. У межах дисципліни «Психологія травми» здобувачі набувають компетентностей з розпізнавання симптомів травматичних розладів (тривожних, ОКР, ПТСР). Таким чином, програма забезпечує системне формування м'яких навичок як невід'ємної складової професійної підготовки сучасного дослідника та викладача в галузі психології.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Обсяг програми — 1350 годин (45 кредитів ЄКТС), з яких аудиторна робота становить 38,4% (518 годин), з них лекційні заняття — 17,5% (236 год.), практичні — 20,9% (282 год.). На самостійну роботу аспірантів передбачено 61,6% (832 год.). Науково-педагогічна практика, як обов'язковий компонент, включає 90 годин (3 кредити ЄКТС), що становить 6,7% загального обсягу програми. Такий розподіл здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова» (<https://is.gd/t8buQt>).

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Організація освітнього процесу в межах ОНП «Психологія» за спеціальністю 053 (рівень підготовки — доктор філософії) передбачає цілісну логіко-змістову побудову навчального плану, що сприяє формуванню як науково-дослідницьких, так і прикладних навичок. Взаємопов'язаність освітніх компонентів, методів навчання, їх поетапне вивчення забезпечують системне опанування як теоретичного матеріалу, так і практичних аспектів професійної діяльності. Суттєвим елементом практичної складової програми є обов'язкова науково-педагогічна практика, яка дозволяє здобувачам реалізувати здобуті знання у викладацькій та науковій діяльності, що, у свою чергу, формує ключові професійні компетентності майбутнього науковця і викладача. Це також відповідає вимогам Стандарту вищої освіти третього рівня та сприяє досягненню визначених програмних результатів навчання. Водночас, реалізація дуальної форми здобуття освіти в межах цієї освітньо-наукової програми не передбачена. Таким чином, практикоорієнтованість освітньої програми забезпечується переважно через змістову побудову освітніх компонентів, залучення до реального освітнього та наукового процесу, проходження практики, а також через застосування сучасних форм організації освітнього процесу.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Під час аналізу документації ЕГ може констатувати, що ОНП «Психологія» (ОС «Доктор філософії») спрямована на формування у здобувачів ключових компетентностей, що відповідають завданням сталого розвитку, визначеним у Глобальній програмі до 2030 року (Резолюція ООН № 70/1, Указ Президента України № 722/2019). Зокрема, програма сприяє досягненню таких цілей, як забезпечення інклюзивної та якісної освіти, заохочення до навчання впродовж життя (ЦСР 4), просування гендерної рівності та зменшення соціальної нерівності (ЦСР 5, ЦСР 10), збереження психічного здоров'я та добробуту (ЦСР 3), розвиток партнерств для досягнення цілей (ЦСР 17). Ці компетентності здобуваються шляхом опанування освітніх компонентів загальнонаукового та професійного циклів, активної участі у наукових дослідженнях, проектуванні та реалізації інноваційних психологічних підходів, програм і технологій. Значна роль у набутті зазначених компетентностей також відводиться елементам неформальної та інформальної освіти, участі у міжнародних проектах, дисертаційному дослідженні, спрямованому на вирішення актуальних проблем людини, суспільства та освітньої системи. На основі вищезазначеного, можна зробити висновок, що ОНП забезпечує гармонійне поєднання фахової підготовки з орієнтацією на цінності сталого розвитку, що сприяє реалізації соціально значущих функцій психологічної науки в контексті сучасних глобальних викликів.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП має чітку структуру, освітні компоненти організовані з урахуванням логічної послідовності викладання. Змістове наповнення ОНП відповідає предметній області спеціальності 053 «Психологія». Обов'язковими ОК забезпечується розвиток соціальних навичок, що відображено у визначених ЗК, ПРН, змісті окремих ОК. Педагогічна практика передбачає поетапність виконання академічних активностей, має чітко визначений розподіл балів між ними та критеріїв оцінювання. Навантаження на здобувачів ОНП регулюється внутрішніми інституційними політиками. Обсяг ОНП у кредитах ЄКТС реалістично відображає фактичне навантаження на здобувачів, розподіл годин добре збалансований у трьох семестрах реалізації освітньої компоненти ОНП. В Університеті діють інституційні підходи щодо забезпечення права здобувачів ОНП на формування індивідуальної освітньої траєкторії, практичної підготовки. Виходячи з викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, ЕГ робить висновок щодо відповідності ОНП Критерію 2.

Недоліки

Відсутність чіткої інструкції щодо вибору дисциплін. Наявні недоліки не є суттєвими.

Рекомендації

написати інструкцію вибору дисциплін в Університеті і закріпити її на сторінці “Аспірант”

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому до УДУ імені Михайла Драгоманова відповідають чинному законодавству, зокрема Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти. Правила прийому до аспірантури УДУ імені Михайла Драгоманова регламентуються Додатком 13 до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова. Правила прийому є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень і публічно доступні та розміщені на офіційному сайті ЗВО у розділі «Аспірантура» (<https://udu.edu.ua/nauka/aspirantura>). Зокрема, в них описано загальні положення, порядок і умови вступу до аспірантури, умови допуску до вступних випробувань, терміни проведення вступної кампанії, організацію та проведення вступних випробувань, критерії оцінювання знань і вмінь, умови і особливості зарахування в аспірантуру. На час підготовки звіту ЕГ у цій же рубриці розміщені Правила прийому до УДУ імені Михайла Драгоманова у 2025 р. У зв'язку з означеним вище, рекомендуємо Приймальній комісії закладу зберігати на сайті Правила прийому хоча б за попередній рік. Також на сторінці «Аспірантура» знаходяться Матеріали про підготовку до ЄВІ/ЄФВВ (<https://pf.udu.edu.ua/kursy#category-302>), у т. ч. про експрес-курси з підготовки та Інструкція по реєстрації на ЄВІ/ЄФВВ (<https://vstup.udu.edu.ua/reiestratsiia-navstupni-ispyty-tvorchy-konkursy-spivbesidy-fakhovi-ispyty-yevi-yefvv/vstup-do-mahistratury-yedyniy-vstupnyi-ispyt-z-inozemnoi-movy-yevi-ta-yedyn-fakhove-vstupne-vyprobuvanniyefvv-2#yak-zareiestruvatysia>). До УДУ імені Михайла Драгоманова на освітньо-наукову програму «Психологія» за третім рівнем вищої освіти у 2021 р. здійснив набір у кількості 8 осіб, із них 4 за денною і 4 за заочною формою, в 2022 році – 12 осіб, з них 11 за денною і 1 за заочною формою, в 2023 році – 25 осіб, з них 24 за денною і 1 за заочною формою, а в 2024 році – 6 осіб за денною формою навчання.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Вимоги до вступників третього освітньо-наукового рівня ОС «Доктор філософії» відповідають п.20 «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (Постанова КМУ від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>)). Прийом всупників за ОНП «Психологія» здійснюється в межах ліцензійного обсягу, який становить 35 осіб. На основі конкурсного відбору приймаються особи, які здобули ОС Магістр (ОКР Спеціаліст), успішно склали ЄВІ та ЄФФ і встановлений строк подали необхідні документи. Фахове випробування зі спеціальності 053 Психологія здійснюється на підставі «Програми вступного іспиту» (https://udu.edu.ua/images/data_file/viddil_aspirant/Programy_vstup_2024/053_Psygologia1.pdf). Програма

вступного іспиту зі спеціальності 053 Психологія для здобувачів третього освітньо-наукового рівня «Доктор філософії» визначає вимоги до початкового рівня підготовки вступників відповідно до 7 рівня Національної рамки кваліфікацій, зокрема, основних освітніх компетентностей, набутих на основі ОС Магістр (ОКР Спеціаліст). Метою вступного випробування зі спеціальності «Психологія» є виявлення рівня фахової обізнаності вступників щодо проблем психологічної науки, а також з'ясування їх мотиваційної готовності до навчання в аспірантурі. Програма вступного іспиту розроблена з урахуванням міждисциплінарного підходу й містить питання з найважливіших напрямів модернізації сучасної системи психологічної освіти в Україні. Вступники, які не мають базової психологічної освіти складають додатковий іспит з психології (<https://surl.li/vtqsqv>). Програма вступних іспитів кожного року оновлюється і затверджується Вченою радою УДУ імені Михайла Драгоманова та оприлюднюється на веб-сайті Університету (<https://surl.li/rlogsy>).

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Експертна група на основі аналізу локальних нормативних документів ЗВО: - «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnohoprotsesu-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>); - «Положенням про порядок визнання і перезарахування результатів навчання отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://surl.li/rnjzwj>), встановила, що визнання результатів освіти, отриманих в інших ЗВО, здійснюється на підставі рішення Вченої ради університету шляхом зарахування кредитів ЄКТС із дисциплін відповідно до набутих компетентностей, обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою «Психологія» ОС «Доктор філософії» за спеціальністю 053 Психологія, переконалася в тому, що в ЗВО передбачено можливість перезарахування результатів навчання за академічною мобільністю. Правила та процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, зрозумілі, відповідають нормативним документам МОН України та є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Зазначені Положення регламентують діяльність УДУ імені Михайла Драгоманова щодо організації академічної мобільності учасників освітнього процесу і встановлюють загальний порядок організації різних програм академічної мобільності на території України і за кордоном. На даній ОНП за період від відкриття всі здобувачі вищої освіти регулярно інформуються працівниками відділу аспірантури щодо можливості участі у проектах «Erasmus+» та інших міжнародних програмах обміну для аспірантів. За даною ОНП з 2020 по 2024 рр. не зафіксовано прикладів реалізації міжнародної академічної мобільності.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

ЕГ встановлено, що визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті регулюється на підставі: - «Положенням про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu-uchasnykivosvitnoho-protsesu-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>) - «Положенням про порядок визнання і перезарахування результатів навчання отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://surl.li/rnjzwj>). Положення визначає вимоги, порядок і процедуру організації та визнання неформальної та інформальної освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова. Експертною групою встановлено, що обсяг визнання результатів неформальної та інформальної освіти не повинен перевищувати 10% від загального обсягу відповідної освітньої (освітньо-наукової) програми. Визнання результатів навчання неформальної та/або інформальної освіти здійснюється фаховою комісією, яка формується у відповідності до вище зазначеного положення. Чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу. У процесі проведення акредитаційної експертизи встановлено поодинокі факти визнання результатів навчання результатів навчання отриманих у неформальній та/або інформальній освіті. Так, Здобувачу А. Новаку були перезараховані окремі модулі при вивченні ОК вибіркового циклу, за результатами його навчання за програмою «Basic consultant of positive psychotherapy» (200 hours). Здобувачі Н. Бекетовій викладачем іноземної мови враховано результати вивчення курсу англійської мови, що підтверджено сертифікатом рівня B2

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За Критерієм 3 ОНП «Психологія» за третім рівнем вищої освіти загалом відповідає рівню відповідності В за усіма підкритеріями. Недоліків не виявлено, інноваційні практики відсутні. Правила прийому та програми вступних випробувань досить чіткі та зрозумілі, не містять дискримінаційних положень, вони є у відкритому доступі на офіційному сайті УДУ імені Михайла Драгоманова. Правила прийому на навчання за ОНП «Психологія» враховують особливості самої освітньо-наукової програми. Політика та процедури щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, унормовані відповідними положеннями, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Недоліки

Суттєві недоліки не виявлено. Слабка практика залучення здобувачів вищої освіти на ОНП «Психологія» за третім рівнем вищої освіти до участі у програмах академічної мобільності.

Рекомендації

Посилити інформування здобувачів вищої освіти про можливі програми академічних обмінів та активізувати залучення здобувачів вищої освіти, які опановують ОНП до участі у програмах академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес на ОНП відповідає вимогам Законів України "Про освіту" (<https://salo.li/6149B86>) та "Про вищу освіту" (<https://salo.li/77a5a39>). Згідно зі "Стратегією розвитку УДУ ім. М. Драгоманова на 2023-2028 рр." (<https://salo.li/7c96B77>), академічна свобода, а також гуманізм і людиноцентризм належать до основних цінностей Університету. Констатується, зокрема, що "Драгоманівці орієнтовані на всебічну підтримку і сприяння розвитку всіх членів колективу, створення доброзичливого освітнього середовища, орієнтованого на особистість кожного суб'єкта освітнього процесу, що є основою ефективної міжособистісної взаємодії студентів і викладачів". Мета діючої ОНП передбачає, між іншим, "розвиток наукового мислення, дослідницької компетентності, здатності до самостійної реалізації теми наукового дослідження, створення умов для продукування здобувачами нових знань, інноваційних ідей та їхньої професійної самореалізації у наукових установах та закладах вищої освіти" (<https://salo.li/o8d74Dc>). Відповідно до "Положення про організацію освітнього процесу в УДУ ім. М. Драгоманова" (<https://salo.li/dec9A10>), основними видами навчальних занять в Університеті є наступні: лекції (інформаційні, проблемні, лекції-візуалізації, бінарні, лекції-провокації, лекції-конференції, лекції-консультації та ін.), лабораторні, практичні, семінарські, індивідуальні заняття та консультації. Згідно з ВСО (табл. 3), основними методами навчання на ОНП є: лекція-диспут, проблемна лекція, дискусія, дебати, метод круглого столу, розв'язування задач/кейсів, індивідуальна робота та консультації. Для прикладу, проблемна лекція, згідно з Положенням, "передбачає викладення матеріалу через проблемність питань, завдань або ситуацій. При цьому процес пізнання відбувається у науковому пошуку, діалозі й співробітництві здобувачів з викладачем у процесі аналізу і порівняння точок зору". Такі лекції використовуються, зокрема, при викладанні нормативної ОК5 "Актуальні проблеми психології розвитку", що забезпечує, між іншим, досягнення ПРН9 - "Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій". Проблемний виклад матеріалу в контексті зазначеної ОК засвідчується, між іншим, відповідним формулюванням тем і підтем: "Цивілізаційні виклики як актуальні проблеми психологічної науки та практики", "Актуальні проблеми наукових досліджень у сучасній психології" та ін. (<https://salo.li/b70c197>). Зі слів НПП Р. Попелюшка, використання інтерактивних методів навчання дає змогу здобувачам ВО приходити до інсайтів щодо того, як конкретно використовувати діючі наукові парадигми у власних дослідженнях. Назагал під час онлайн-зустрічей з ЕГ як НПП, так і здобувачі ВО підтвердили дотримання принципів академічної свободи і вимог студентоцентрованого підходу в Університеті. Це стосується, зокрема, вільного вибору аспірантами тем дисертаційних досліджень.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах

окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабусу)

На сайті ЗВО розміщені: "Положення про організацію освітнього процесу в УДУ ім. М. Драгоманова" (<https://salolli/503b17A>), "Положення про підготовку здобувачів ВО ступеня доктора філософії та доктора наук в УДУ ім. М. Драгоманова" (<https://salolli/545ff24>), "Положення про науково-педагогічну практику аспірантів УДУ ім. М. Драгоманова" (<https://salolli/DC4CD44>), "Положення про переведення, поновлення і відрахування осіб, які навчаються в УДУ ім. М. Драгоманова, та надання їм академічної відпустки" (<https://salolli/7Ff2e32>) та ін. Також на сайті ЗВО є розділ "Система автоматизації навчальної діяльності Університету", у якому доступний, зокрема, розклад навчальних занять. На сайті факультету психології, у розділі "Аспірантам", підрозділі "Навчально-методичне забезпечення" ("Цикл загальнонаукової підготовки") розміщені силабуси ОК відповідного циклу (ОК1, 2, 3, 4). Кожен силабус містить: дані про викладача/ів ОК, лінки на його наукові профілі та на відповідний курс у системі MOODLE, E-Mail, характеристику основної мети навчання, опис обсягу ОК, її стислого змісту, ІК, ЗК, СК та ПРН, порядок і критерії оцінювання, "політику" курсу (загальні правила поведінки під час занять, дедлайни та умови для перескладання, вимоги академічної доброчесності та ін.), покликання на основні інформаційні ресурси. У підрозділі "Цикл спеціальної підготовки", крім РП (силабусів) також містяться НП відповідних ОК (ОК 5, 6, 7, 8). Кожна НП включає в себе: пояснювальну записку, орієнтовний план (розподіл годин між різними видами занять), зміст ОК за модулями і темами, інформаційні джерела. Такий розгорнутий виклад змісту ОК через НП краще інформує здобувачів ВО, тому ЕГ рекомендує розмістити НП також з ОК циклу загальної підготовки у відповідному підрозділі сайту факультету психології. У відповідь на додатковий запит ЕГ надано гостьовий доступ до окремих навчальних курсів у системі MOODLE: "Філософські студії" (ОК1), "Іноземна мова для академічних цілей" (ОК2), "Методи планування та обробки результатів наукових досліджень" (ОК3), "Наукометрія та науково-організаційна діяльність" (ОК4), "Науково-методологічні вітчизняні парадигми в психології" (ОК5), "Актуальні проблеми психології розвитку" (ОК6). Для прикладу, курс "Філософські студії" містить: лінк на дистанційні заняття через ZOOM, НП, силабус (РП), тексти та презентації лекцій, плани семінарських занять, вимоги до написання рефератів, питання та першоджерела для підготовки до іспиту. Присутні на онлайн-зустрічі з ЕГ здобувачі ВО підтвердили свою обізнаність із тим, де саме можуть віднайти всю необхідну інформацію про організацію освітнього процесу, зміст ОК, порядок і критерії оцінювання тощо. Крім того, вони засвідчили, що кожен викладач на першому занятті інформує їх про відповідні складові свого ОК. У випадку відсутності здобувача ВО на першому занятті, усю важливу інформацію він може віднайти, між іншим, у спеціалізованому чаті (вайбер, телеграм або ін.), який створюється спільно із викладачем та академічною групою.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Згідно з "Положенням про підготовку здобувачів ВО ступеня доктора філософії та доктора наук в УДУ ім. М. Драгоманова" (<https://salolli/oF12bF2>), упродовж свого навчання аспірант повинен виконати як освітню, так і наукову складові ОНП, зокрема, провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, опублікувати наукові публікації за темою дисертації, підготувати дисертацію тощо. Відповідно до рівня ВО та спеціальності, мета діючої ОНП передбачає, між іншим, розвиток "дослідницької компетентності" та "здатності до самостійної реалізації теми наукового дослідження". Це забезпечується, насамперед, через обов'язкову підготовку дисертації як кваліфікаційної роботи за відповідним рівнем ВО. Поєднання навчання і досліджень передбачається і через освітню складову ОНП. Наприклад, як зазначила Я. Гончаренко (викладач ОК "Методи планування та обробки наукових досліджень"), на практичних заняттях вона використовує метод проєктів, а саме: здобувачам ВО пропонується працювати з результатами та даними власних експериментів, коли є можливість застосування сучасних програмних засобів. Як було відзначено представниками різних фокус-груп під час онлайн-зустрічей з ЕГ, позитивною специфікою реалізації ОНП є викладання нормативної ОК "Науково-методологічні вітчизняні парадигми в психології", що базується на діяльності наукових шкіл НП та НПП Університету. Ознайомлення із Програмою відповідної ОК демонструє, що це, насамперед, наукові школи О. Скрипченка (концепція структури навчально-пізнавальної діяльності особистості), І. Булах (морально-особистісний підхід у психології), Л. Долинської (особистісно-орієнтований підхід до професійної підготовки психологів) та В. Волошиної (ціннісно-особистісні орієнтири фахової підготовки особистості). Відповідна проблематика знаходить своє відображення і розвиток у темах дисертаційних досліджень аспірантів. Наприклад, тема аспірантки 3 р.н. - "Психологічні чинники моральної мотивації волонтерської діяльності в юнацькому віці" (наук. кер. - проф. І. Булах), аспірантки 4 р.н. - "Особистісна терапія як чинник професійного зростання майбутніх психологів" (наук. кер. - проф. В. Волошина) та ін. Позитивні враження від взаємодії з аспірантами як практикантами під час онлайн-зустрічі з ЕГ підтвердила Н. Чепелєва - заступ. директора з наукової роботи Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України, який є основним стейкхолдером для ОНП. Також, для прикладу, аспірантка Н. Букреєва зазначила, що профільною кафедрою підписано угоду про співпрацю із клінікою ментального здоров'я у м. Вінниці як із базою для проведення практики та досліджень. Аспірантка Н. Тройчук розповіла, що спільно з НПП Н. Бігун на початку повномасштабної війни в Ірпінській громаді впроваджували проєкт із запобігання гендерно зумовленому домашньому насильству, який спонсорувала міжнародна організація ООН - UNFPA. Через цей та інші проєкти реалізується тема дисертації Н. Тройчук "Психологія безправного горя".

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

На сайті ЗВО розміщене "Положення про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в УДУ ім. М. Драгоманова" (<https://salo.li/55Fc721>). Положенням визначено, зокрема, етапи затвердження НП нормативних ОК: 1) розробка викладачем відповідної професійної кваліфікації проєкту програми та подання його на розгляд кафедри; 2) обговорення та ухвалення проєкту програми на засіданні кафедри, яка забезпечує викладання ОК; 3) схвалений кафедрою проєкт програми ОК передається на рецензування не менш, ніж двом провідним фахівцям відповідної предметної галузі; 4) далі проєкт програми із двома рецензіями подається на розгляд науково-методичної ради факультету та ухвалюється на вченій раді факультету; 5) схвалений на факультеті проєкт програми передається до Навчально-методичного центру університету (НМЦ) на узгодження; 6) узгоджений в НМЦ проєкт передається на розгляд Науково-методичної ради університету, а далі - на остаточне затвердження Вченою радою Університету. Наголошено, що відповідальність за якість, актуальність змісту та відповідність ОНП навчально-методичного забезпечення кожного ОК несе викладач-розробник, гарант ОП і зав. відповідної кафедри. Також, згідно з Положенням, перегляд складових навчально-методичного забезпечення здійснюється за потреби, але не рідше, ніж 1 раз на 2 роки. Відповідно до Положення, на сайті факультету (в розділі "Аспірантам") розміщені РП з усіх нормативних ОК циклу спеціальної підготовки, затверджені у встановленому порядку та із двома рецензіями. Наприклад, РП з ОК "Актуальні проблеми психології розвитку" (викл. проф. В. Волошина - <https://salo.li/eb63cB5>) затверджено у 2024 р. та прорецензовано двома рецензентами: внутрішнім (проф. Л. Ширяєвою) та зовнішнім (проф. Н. Чепелевою). Списки рекомендованих джерел містять сучасну літературу, в т.ч. покликання на авторські праці викладачів курсів. З усім тим, у розділі "Інформаційні ресурси" в РП з ОК "Методологія наукового дослідження" відсутні покликання на наукові праці викладача - проф. І. Булах. ЕГ вважає, що, з огляду на високий теоретико-методологічний рівень досліджень проф. І. Булах такі покликання варто додати, що посилить заявлену орієнтацію ОНП на наукові напрацювання вітчизняних наукових шкіл і, зокрема, шкіл "драгоманівської спільноти". Зі слів учасників різних фокус-груп, ініціювати оновлення ОК можуть як НПП, так і здобувачі ВО. Специфікою ОНП є те, що ймовірні зміни та доповнення до ОК часто обговорюються аспірантами спільно зі своїми науковими керівниками, а вже пізніше відповідні ідеї виносяться на засідання кафедри. При чому це може бути частіше, ніж раз на рік, якщо виникає така потреба. Це відбувається, наприклад, після стажування НПП або участі в певних проєктах. Для прикладу, після комунікування з НПП аспірантка Н. Букарева внесла пропозицію, щоби в одному з нормативних ОК "були відображені школи наукових керівників". При змінах і доповненнях до ОК прислухаються також і до пропозицій стейкхолдерів, рада яких в Університеті засідає двічі на рік.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

В Університеті функціонує Відділ міжнародного співробітництва та євроінтеграції, який керується відповідним Положенням (<https://salo.li/04e5Eda>). Під час онлайн-зустрічі з ЕГ гарант ОНП В. Волошина перерахувала наступні діючі міжнародні договори: з Українським Вільним Університетом у Мюнхені (Німеччина), з Університетом Адама Міцкевича у Познані (Польща), з Університетом м. Ніцци "Cote d'Azur" (Франція). Її аспірантка 4 р. н. долучилася до діяльності лабораторії Університету м. Ніцци і у своєму дослідженні порівнює системи індивідуальної психотерапії в Україні та у Франції. Також, інша аспірантка В. Волошиної, котра з початком війни виїхала в Польщу і перебуває в Університеті Адама Міцкевича, започатковану в Україні тему про особистісну гідність почала досліджувати у кроскультурному ракурсі. Спільно з Університетом у м. Познань організовані курси "Іноземна мова для психологів", які передбачають опанування польською мовою із подальшими, наприклад, можливостями відповідних виступів на спільних наукових конференціях. Крім здобувачів ВО, до зазначених курсів залучені НПП В. Волошина, Р. Попелюшко, Н. Бігун, Н. Тройчук, Л. Папітченко. Заплановане складання іспиту на рівень володіння польською мовою. Проф. І. Булах також зазначила, що спільно з аспірантами регулярно звертається до новітніх напрацювань європейських дослідників. Це відбувається, зокрема, через міжнародні наукометричні бази, до яких через інформаційно-бібліотечну систему вільний доступ мають як НПП, так і аспіранти. Відповідний доступ був продемонстрований ЕГ під час онлайн-огляду матеріально-технічної бази ЗВО. Зі слів гарантки ОНП В. Волошиної, чимало здобувачів ВО вступають в аспірантуру, володіючи англійською мовою на рівні B2 (з відповідними сертифікатами). Частина з них проходять іншомовні курси на іноземній платформі "Coursera", які зараховуються як складова неформальної освіти (переважно в рамках вибіркових ОК). Також в Університеті є безкоштовні курси для викладачів, які дають змогу покращити рівень володіння англійською мовою. Окремі НПП вже отримали сертифікати про знання англійської мови на рівні B2, але, зі слів НПП Р. Попелюшка, викладання іноземними мовами забезпечують тільки "спеціалізовані професіонали". НПП Т. Андрущенко також наголосила на необхідності впровадження курсів англійською мовою, якою переважна частина аспірантів володіють на високому рівні. Д. Свириденко - викладач ОК "Наукометрія та науково-організаційна діяльність" (з кафедри "ЮНЕСКО" з наукової освіти, акредитованої у 2021 р.), зазначив, що регулярно бере участь у панельних дискусіях на "ЮНЕСКО-конференціях" у всьому світі та передає відповідний досвід здобувачам ВО. Я. Гончаренко - викладач ОК "Методи планування та обробки наукових досліджень" зазначила, що на практичних заняттях, коли здобувачам ВО пропонується здійснювати обробку результатів власних досліджень, використовується сучасне англomовне програмне забезпечення, у зв'язку з чим використання психологічної термінології теж стає двомовним.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Активна співпраця з іноземними закладами-партнерами, що передбачає, зокрема, ознайомлення аспірантів із реальним досвідом проведення наукових досліджень у лабораторіях європейських університетів.

Недоліки

1. Відсутність навчальних програм із циклу загальної підготовки аспірантів у спеціальному розділі (навчально-методичного забезпечення) на сайті факультету психології (розміщені тільки силабуси), що, порівняно з циклом спеціальної підготовки (з якого доступні як силабуси, так і навчальні програми), обмежує інформування усіх потенційно зацікавлених осіб про змістове наповнення ОК загальної підготовки. 2. Відсутність у розділі "Інформаційні ресурси" навчальної програми ОК "Методологія наукового дослідження" (викл. проф. І. Булах) покликання на наукові праці авторки курсу, що є зною вітчизняною науковицею і має, зокрема, методологічно орієнтовані фахові публікації. 3. Відсутність практики викладання ОК (хоча би вибіркового) англійською або іншими мовами ЄС.

Рекомендації

1. Гарантії ОНП до початку наступного навчального року забезпечити розміщення у спеціальному розділі (з навчально-методичного забезпечення для аспірантів) на сайті факультету психології навчальні програми з ОК циклу загальної підготовки. 2. Викладачу ОК "Методологія наукового дослідження" до початку наступного навчального року в розділі "Інформаційні ресурси" НП та силабусу з даного ОК додати покликання на наукові праці проф. І. Булах. 3. Гарантії спільно з іншими НПП до початку наступного навчального року детально проаналізувати можливості викладання окремих ОК англійською мовою.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

В освітньому процесі УДУ імені Михайла Драгоманова реалізуються чіткі, систематизовані й прозорі підходи до організації контрольних заходів, що регламентуються нормативними документами: Положенням про організацію освітнього процесу в УДУ імені М. Драгоманова (<https://is.gd/vd7gUL>), Положенням про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені М. Драгоманова (<https://is.gd/Yjpk7G>) та Положенням про підготовку здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук в УДУ імені М. Драгоманова (<https://is.gd/3cviTm>). Досягнення програмних результатів навчання за освітніми компонентами ОНП «Психологія» перевіряється за допомогою поточного (участь у практичних заняттях, виконання презентацій та індивідуальних наукових завдань) та підсумкового контролю (іспити, заліки, модульні контрольні роботи). Формами контролю на третьому (освітньо-науковому) рівні виступають: усне опитування, тестування, вирішення практичних задач, участь у наукових дискусіях, презентація результатів виконаних завдань тощо. Викладач має право обирати форми контролю відповідно до специфіки навчальної дисципліни. Критерії оцінювання результатів навчання відображені в силабусах відповідних ОК, які оприлюднюються в режимі відкритого доступу на сайті факультету (<https://is.gd/vd7gUL>), (<https://is.gd/vd7gUL>). Здобувачі отримують цю інформацію на першому занятті, під час консультацій, а також з робочих програм. Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою (100-бальна шкала) та шкалою ECTS (A–F). Підсумковий контроль проводиться відповідно до графіку навчального процесу, що двічі на рік оприлюднюється на офіційних ресурсах: (<https://is.gd/vd7gUL>) та факультету психології (<https://is.gd/iOk9vf>). Це забезпечує передбачуваність і зрозумілість процедур оцінювання для здобувачів, що, у свою чергу, гарантує ефективне встановлення рівня досягнення результатів навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Згідно з розділом VII Стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для третього (освітньо-наукового) рівня (наказ МОН України від 20.05.2020 № 682), форма атестації здобувачів ступеня доктора філософії полягає у публічному захисті наукової дисертації. Цей підхід повністю відображений в освітньо-науковій програмі «Психологія» Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, де у розділі III зафіксовано, що атестація здійснюється саме через відкритий захист дисертаційного дослідження. Єдиний державний

кваліфікаційний іспит (ЄДКІ) як форма атестації для спеціальності 053 «Психологія» на третьому рівні освіти чинним законодавством не передбачений, тому він не проводиться в межах цієї освітньої програми. Відповідно, підтвердження досягнення результатів навчання на рівні доктора філософії є належне виконання дисертаційного дослідження, його апробація (публікації в фахових виданнях, участь у наукових заходах), а також успішне проходження процедури захисту в спеціалізованій вченій раді. Таким чином, УДУ імені Михайла Драгоманова забезпечує відповідність форми атестації здобувачів вимогам чинного Стандарту вищої освіти, а підтвердження досягнення ними програмних результатів навчання реалізується у форматі наукової кваліфікаційної роботи – дисертації, яка є основною формою завершення освітньо-наукової підготовки.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Проведення контрольних заходів в УДУ імені Михайла Драгоманова здійснюється відповідно до чинних нормативних актів Університету, зокрема: Положення про організацію освітнього процесу в УДУ імені М. Драгоманова (<https://is.gd/iOk9vf>), Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти УДУ імені М. Драгоманова (<https://is.gd/iOk9vf>), Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості студентами УДУ імені М. Драгоманова (<https://is.gd/iOk9vf>). Ці документи регламентують чіткі та прозорі правила оцінювання результатів навчання, у тому числі за науковою складовою освітньо-наукової програми «Психологія». Учасники освітнього процесу мають безперешкодний доступ до зазначених положень через офіційний сайт Університету (<https://is.gd/M9POeu>). Додатково гарант програми інформує здобувачів про особливості контрольних заходів під час вступної організаційної зустрічі. Об'єктивність під час проведення поточного та підсумкового контролю забезпечується дотриманням принципів студентоцентричності, прозорості та академічної доброчесності. Уникнення конфлікту інтересів та його врегулювання здійснюється відповідно до Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені М. Драгоманова (<https://is.gd/gFLuKK>). Процедури повторного проходження контрольних заходів також визначені у вищезгаданих положеннях. Якщо здобувач не з'являється на контрольний захід або отримує незадовільну оцінку, він має право на дві спроби повторного складання: першу – викладачу, другу – комісії. Повторні заходи проводяться за затвердженим графіком. За період реалізації ОНП «Психологія» випадків повторного складання підсумкового контролю не зафіксовано. Механізм апеляції результатів контрольних заходів передбачений Положенням про організацію освітнього процесу в УДУ імені М. Драгоманова, розділ 7.11. У разі незгоди з результатами оцінювання здобувач має право подати апеляційну заяву до гаранта або до відділу аспірантури й докторантури в день оголошення результату. За період дії програми жодного звернення з апеляційною заявою не надходило.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика, стандарти та процедури забезпечення академічної доброчесності в УДУ імені Михайла Драгоманова закріплені у Положенні про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова (<https://is.gd/kzfLa6>). Документ регламентує права, обов'язки, а також заходи академічної відповідальності для здобувачів, науково-педагогічних працівників та співробітників Університету (п. 5 Положення). Під час написання дисертації здобувачі та наукові керівники зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності (п. 4.3 Положення). З метою запобігання плагіату здійснюється обов'язкова перевірка наукових робіт (у тому числі дисертацій) за допомогою програм Turnitin та StrikePlagiarism.com, що використовуються в Університеті. Із положеннями щодо академічної доброчесності здобувачі ОНП «Психологія» ознайомлюються під час організаційних зустрічей із гарантом та науковими керівниками. Електронні версії дисертацій зберігаються у науковій бібліотеці УДУ та вносяться до реєстру. Бібліотека також популяризує культуру академічної доброчесності, веде розділ «Академічна етика» (<https://is.gd/kFHoAy>) і надає методичну допомогу з оформлення бібліографічних посилань, зокрема через ресурс (<https://is.gd/Y3igej>). В Університеті проводяться заходи з академічної доброчесності, зокрема тижні академічної доброчесності, семінари для гарантів та викладачів. Здобувачі долучаються до сертифікованих вебінарів. Відповідно до ст. 42 Закону України «Про освіту» (<https://is.gd/4lhgEa>) та Положення про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова (<https://is.gd/kzfLa6>), з 2020 року перевірка на академічний плагіат є обов'язковою для кваліфікаційних та дисертаційних робіт. У разі порушення доброчесності передбачено академічну відповідальність: відмова в присудженні ступеня, відрахування, позбавлення стипендії або звань (п. 3 Положення). Проте випадків порушення академічної доброчесності серед здобувачів та НПП ОНП «Психологія» не зафіксовано.

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Аспіранти ознайомлені із формами контрольних заходів та критеріями оцінювання здобувачів вищої освіти. Проводяться відповідні заходи, що реалізуються через впроваджені у ЗВО процедури (електронне листування, гугл диск тощо). Через різні засоби зв'язку аспірантам надається необхідна інформація, зокрема, які дисципліни вивчаються протягом семестру з датами та формами проведення контрольних заходів тощо. Критерії оцінювання структуровані і доводяться до відома студентів. Проводяться заходи із запобігання проявам академічного плагіату. Як інструмент протидії порушенням академічної доброчесності використовується спеціалізований сервіс StrikePlagiarism.

Недоліки

Недоліків не виявлено

Рекомендації

Розширити низку заходів щодо дотримання принципів академічної доброчесності, наприклад, запровадити систему особистого зобов'язання дотримання норм академічної доброчесності здобувачем вищої освіти та науково-педагогічним працівником, провести низку тренінгів роз'яснюючого характеру тощо.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Кількісний склад НПП, котрі забезпечують викладання нормативних ОК на ОНП - 8 осіб. З них усі викладачі (100 %) працюють за основним місцем роботи. Серед НПП: 3 (37,5 %) - доктори наук, професори, 1 (12,5 %) - доктор наук, доцент, 1 (12,5 %) - кандидат наук, професор і 3 (37,5 %) - кандидати наук, доценти. Вищезазначене засвідчує виконання п. 35 діючих Ліцензійних вимог для відповідного рівня ВО (<https://salo.li/58odd8f>). 2 НПП (25 %) чоловічої статі, 6 (75 %) - жіночої. Відповідність НПП (або потенційних НПП) п. 37, 38 Ліцензійних вимог контролюється та забезпечується ще під час проведення регулярної процедури конкурсного відбору на відповідні посади. Так, відповідно до діючого "Положення про порядок проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів (контрактів) в УДУ ім. М. Драгоманова" (<https://salo.li/79e990a>), при оформленні документів на конкурс усі претенденти подають інформацію про себе (згідно Додатка 3 до Положення). В цій інформації, зокрема, обов'язково подаються дані про відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації викладача ОК. Отже, згідно з п. 37 зазначених вимог, всі НПП мають відповідні щодо ОК, які викладають, ВО, науковий ступінь і вчене звання. Відповідно до переліку п. 38 Ліцензійних вимог, НПП мають необхідну кількість професійних досягнень (від 5 до 14) за крайні 5 років: К. Гончаренко - 6, Р. Попелюшко - 14, В. Волошина - 11, О. Яременко-Гасюк - 7, Я. Гончаренко - 5, Л. Ширяєва - 6, І. Булах - 7, Д. Свириденко - 11. Зокрема, всі НПП мають достатню кількість фахових публікацій (не менше 5) за крайні 5 років, що корелюють з ОК, які викладаються. Позитивом є те, що окремі НПП із інших кафедр Університету, котрі забезпечують викладання ОК із циклу загальної підготовки, мають фахові статті, дотичні не тільки до відповідних ОК, а і до спеціальності "Психологія" назагал, а також до змістовної специфіки викладання саме на цьому (магістерському) рівні ВО. Наприклад, НПП К. Гончаренко (ОК "Філософські студії") - співавт. фахової статті "Філософія і ментальне здоров'я" (видану у 2023 р. у зарубіжному науковому журналі, який індексується у наукометричній базі Scopus), НПП О. Яременко-Гасюк (ОК "Іноземна мова для академічних цілей") - співавт. фахової статті "Стереотипне вираження національної самобутності в англійській та українській мовах" (видану у 2023 р. у вітчизняному науковому журналі категорії "Б"), НПП Л. Ширяєва (ОК "Викладання в системі вищої освіти") - співавт. фахової статті "Психолого-педагогічні проблеми розуміння студентами текстів в умовах цифровізації навчання" (видану у 2023 р. у зарубіжному науковому журналі, який індексується у наукометричній базі Web of Science). Отже, аналіз табл. 2 ВСО, як і інших додаткових матеріалів, дає змогу констатувати відповідність НПП тим ОК, викладання яких вони забезпечують у контексті реалізації ОНП. На онлайн-зустрічі з ЕГ гарантка ОНП В. Волошина відзначила кадрове забезпечення ОНП як "безумовний плюс Програми".

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

На сайті ЗВО розміщене "Положення про порядок проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів (контрактів) в УДУ ім. М. Драгоманова" (<https://salo.li/5350870>). Згідно з Положенням, загальна процедура конкурсного відбору передбачає наступний порядок: 1) видання наказу ректора Університету про проведення конкурсного відбору на вакантну посаду; 2) публікація оголошення про проведення конкурсного відбору; 3) прийняття документів кандидатів через канцелярію Університету; 4) перевірка працівником відділу кадрів комплектності поданих кандидатом документів; 5) розгляд документів конкурсною комісією Університету; 6) обговорення кандидатури на засіданні структурного підрозділу (кафедри та/або іншого, залежно від посади) та укладання контракту і видання наказу ректора про призначення (прийняття) на роботу на визначений термін. У Положенні також визначені чіткі кваліфікаційні вимоги до посад асистента, старшого викладача, доцента і професора, які обов'язково враховуються при проведенні конкурсу. Для прикладу, доцент повинен мати вищу освіту за фахом, не менше 5 років науково-педагогічного стажу і науковий ступінь канд. наук (доктора філософії) у відповідній галузі та/або вчене звання доцента, ст. дослідника за профілем кафедри. Дотримання усіх процедурних вимог до конкурсного відбору НПП під час онлайн-зустрічі з ЕГ підтвердила Т. Жишко - начальник Центру по роботі з персоналом. Аналіз табл. 2 ВСО також дає змогу стверджувати про відповідність усіх НПП, котрі забезпечують викладання нормативних ОК на ОНП, конкурсним кваліфікаційним вимогам до своїх посад. ЗВО нормативно наголошує на прозорості та недискримінаційності процедури конкурсного відбору. Зокрема, відповідно до Положення, у спеціальному розділі на сайті Університету рекомендовано розміщувати оголошення про конкурсний відбір, його терміни, умови проведення. Оголошення має містити: повну назву Університету; найменування вакантних посад, на які оголошено конкурс; обсяг ставки посадового окладу; умови проведення конкурсу; кваліфікаційні вимоги до претендентів (науковий ступінь, вчене звання тощо); строки подання заяв і документів, їх стислий перелік; адресу та номери телефонів посадових осіб Університету; місце прийому документів. Під час ознайомлення ЕГ із сайтом ЗВО знайдено підрозділ "Відомості про вакантні посади" (в розділі "Центру по роботі з персоналом"), де, проте, на період акредитаційної експертизи був просто перелік з вакантних посад (станом на 09.12.2024 р.) і 2 телефони для довідок. У зв'язку з тим, що відповідний підрозділ складніше знайти на сайті (насамперед, непрацівникам Університету), ЕГ рекомендує розміщувати такі оголошення, наприклад, у розділі "Новини" (верхня панель, яку одразу помітно при відкритті сайту). Під час онлайн-комунікування із представниками різних фокус-груп з'ясовано, що проблем із відбором викладачів на відповідну ОНП немає, оскільки є чимало висококваліфікованих випускників аспірантури з попередніх років.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Частина НПП, котрі забезпечують викладання нормативних ОК на ОНП, - професіонали-практики. Наприклад, Н. Бігун, про високі професійні якості котрої як практикуючої психологині ЕГ розповіли присутні на онлайн-зустрічі здобувачі ВО. Н. Бігун очолює Кабінет психології, який періодично проводить різні онлайн-заходи (майстер-класи, тренінги, воркшопи) для здобувачів ВО, у т.ч. для аспірантів (<https://salo.li/7c8bf00>). Це, для прикладу, майстер-клас "Створювати собою простір для змін" (ведуча - О. Белова-Орловська, директорка Інституту психотерапії та коучингу "BioSoft"), семінар-практикум "Особливості професійної діяльності психолога ДСНС в умовах воєнного стану" (спікерки - Ю. Дорошенко, психологиня відділу персоналу, соціально-гуманітарної роботи та психологічного забезпечення УОЗ ДСНС України та І. Давиденко, психологиня відділу психологічного забезпечення ГУ ДСНС України у м. Києві). Зі слів гарантки ОНП В. Волошиної, викладачі Університету м. Ніци періодично проводять гостьові лекції для аспірантів. Фахівці Інституту психології та когнітивістики Університету Адама Міцкевича в Познані (Польща) організували спеціальну мовну школу для НПП та аспірантів, у рамках якої, зокрема, діляться досвідом застосування лабораторних технік у галузі нейропсихології. Крім того, в рамках Тижня психології щорічно проводиться психологічний фестиваль "Фенікс-фест", у якому теж беруть участь професіонали-практики. Присутні на онлайн-зустрічах з ЕГ роботодавці, професіонали-практики, експерти в різних галузях психології підтвердили своє активне долучення до організації та реалізації освітнього процесу на ОНП. Наприклад, В. Мамко, керівник ГО "Українська психологічна реабілітація", розповів, що провів гостьові лекції із залученням американських психоаналітиків, котрі співпрацюють з ГО. Також усі присутні розповіли про те, що періодично надають пропозиції та рекомендації, які переважно враховуються при реалізації освітнього процесу на ОНП. Серед пропозицій, яка була висловлена ЕГ як перспектива для розвитку, - пропозиція Д. Щепановського, голови ГО "Центр дослідження особистісних і соціальних трансформацій", про те, що в освітню складову ОНП варто додати ОК англійською мовою. Роботодавці можуть долучатися до покращення організації та реалізації освітнього процесу через участь в опитуваннях, які організовуються Центром моніторингу якості освіти у ЗВО. Наприклад, серед запитань, які пропонуються: "Чи має значення наявність у фахівця, який претендує на роботу у Вашій організації, сертифікатів про проходження додаткових професійних тренінгів, курсів або інших документів, що підтверджують його діяльність, спрямовану на професійний розвиток?" (<https://salo.li/fF790Ed>). З усім тим, у доступному на сайті факультету психології "Звіті про опитування здобувачів ВО щодо якості ОНП" відсутні питання, пов'язані зі з'ясуванням їх думки щодо задоволеності залученням представників роботодавців до освітнього процесу (<https://salo.li/919a662>). Тому ЕГ рекомендує додати відповідні питання.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

У "Статуті УДУ ім. М. Драгоманова", затвердженому МОН України у 2024 р. (<https://salo.li/AC3AE82>), визначено, між іншим, що НПП, НП і ПП Університету зобов'язані підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, наукову кваліфікацію (п. 5.5 Статуту). Згідно з "Положенням про підвищення кваліфікації ПП і НПП УДУ ім. М. Драгоманова" (<https://salo.li/Af62386>), обсяг відповідного підвищення упродовж 5 років має бути не меншим ніж обов'язкові 180 год. (6 кр. ЄКТС). Відповідно, усі НПП, котрі забезпечують викладання нормативних ОК на ОНП, упродовж крайніх 5 років пройшли стажування. При цьому обсяг такого стажування нерідко перевищує необхідний мінімум. Наприклад, НПП К. Гончаренко - у 2021 р. двічі пройшла міжнародне стажування загальним обсягом 360 год. На сайті факультету психології, у розділі "Аспірантам" розміщені фотокопії сертифікатів та інших форм підтверджувальних документів про різні форми підвищення кваліфікації НПП (<https://salo.li/EoB1FA1>). У ЗВО діє Центр по роботі з персоналом, який, згідно з відповідним Положенням (<https://salo.li/730A075>), має право вносити пропозиції про призначення, переміщення або звільнення працівників університету, їх заохочення; перевіряти та контролювати виконання працівниками своїх функціональних обов'язків відповідно до їх посадової інструкції та ін. "Колективним договором на 2023-2025 рр." визначено порядок і розміри доплат, надбавок, преміювання, надання матеріальної допомоги працівникам Університету (<https://salo.li/oc87F36>). Діє "Порядок присвоєння почесних звань та вручення почесних відзнак УДУ ім. М. Драгоманова" (<https://salo.li/C332a71>), в якому з метою офіційного та громадського визнання особистих заслуг НПП перед державою та університетом передбачено отримання, наприклад, почесної відзнаки "За академічні заслуги", медалі "За наукові досягнення ім. Г.С. Костюка" та ін. Також діє "Положення про заохочувальні відзнаки УДУ ім. М. Драгоманова" (<https://salo.li/6EaCa2E>), згідно з яким, з метою відзначення особистих досягнень у професійній діяльності працівників Університету, встановлені наступні заохочувальні відзнаки: Подяка ректора, Грамота УДУ ім. М. Драгоманова, Почесна грамота УДУ ім. М. Драгоманова, медаль "Драгоманівська родина" та ін. Для прикладу, у 2025 р. гарантка ОНП В. Волошина отримала Подяку від ректора за наукові та інші вагомні здобутки. А у 2024 р. В. Волошина отримала "Відмінника освіти". У відповідь на додатковий запит ЕГ було надано копії витягів із Наказів за підписом ректора Університету про відзначення проф. Л. Долинської Подякою із грошовою винагородою у розмірі посадового окладу (у 2022 та 2024 рр.). На сайті факультету психології доступні рейтинги НПП із різних кафедр, починаючи від 2020-2021 н.р. (<https://salo.li/BFE018B>). З усім тим, під час онлайн-зустрічі з ЕГ НПП Р. Попелюшко висловив побажання зробити іноземне стажування, міжнародну академічну мобільність "не поодиноким, а системним явищем", що дасть змогу активніше обмінюватися досвідом із провідними ЗВО Європи.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

1. Висока публікаційна активність НПП, яка корелює з ОК, що викладаються.

Недоліки

1. Недостатня прозорість (як за змістом, так і за доступністю) розміщених оголошень про проведення конкурсного відбору на вакантні посади НПП та інших працівників Університету. 2. Відсутність питань у змісті питальників для здобувачів ВО, спрямованих на з'ясування міри їх задоволеності освітньою співпрацею із роботодавцями.

Рекомендації

1. Начальниці Центру по роботі з персоналом до початку наступного навчального року розглянути і реалізувати можливість оприлюднення деталізованих оголошень про конкурсний відбір у розділі "Новини" на сайті ЗВО або в іншому розділі, заголовок якого доступний одразу із відкриттям відповідного сайту. 2. Гарантії ОНП проконтролювати, щоб до початку наступного навчального року до змісту спеціальних питальників для здобувачів ВО було додано питання, яке би дало змогу вивчати міру їх задоволеності освітньою співпрацею із роботодавцями.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

В ході огляду матеріально-технічної бази закладу було встановлено рівень забезпечення ОНП «Психологія». Серед інфраструктури, що використовується для досягнення результатів навчання за ОНП наявні: технічно обладнані аудиторії (присутня комп'ютерна техніка, мультимедіа, інтерактивні та класичні дошки, фліп-чарти тощо); багатий на електронні ресурси та друковані видання бібліотечний фонд, навчально-методичне забезпечення (які включають: періодичні видання, дисертації, монографії, посібники, публікації НПП закладу, надається доступ до наукометричних баз Scopus та WoS тощо); розвинене електронно-інформаційне середовище, що складається з платформи Moodle та Google Classroom (на сторінках курсів присутні: НМКД, інформація щодо курсів, відео-записи лекцій, презентації з тем тощо). Наукова бібліотека УДУ є членом консорціуму ЄЛІБУКР [<https://surl.lu/naeevb>], також функціонує електронний архів публікацій УДУ ENPUIR. Бібліотека надає аспірантам послуги з перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень, підбір літератури для дослідження, формування УДК відповідно до теми публікації тощо. Всі вищезазначені практики було засвідчено в ході знайомства з ОНП, огляду МТБ та фокус-груп з представниками. Наявні в УДУ матеріальні та фінансові ресурси дозволяють забезпечити кожен дисципліну ОНП, якісно розширити та доповнити, оптимізувати навчальний процес, зокрема, дозволяє досягти всіх поставлених за ОНП результатів навчання, та її мети. Водночас, нині на факультеті психології відсутні наукові лабораторії.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

В ході огляду МТБ та фокус-груп було встановлено, що доступ до інфраструктури УДУ надається всім учасникам освітнього процесу відповідно до вимог чинного законодавства, на безоплатній основі. Серед таких ресурсів відзначено: НМКД, бібліотечний фонд, будь-які наукові чи соціальні послуги, інформаційне середовище Moodle, курси на платформі Google Classrooms, доступ до навчальних занять на сервісах Zoom та Google Meet, безпроводний доступ до мережі Інтернет на території закладу тощо, інформаційні фонди баз Scopus, WoS тощо, доступ до фізичного простору, який обладнаний необхідним для освітньо-наукової діяльності інструментарієм тощо.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Дотримання інтересів та задоволення потреб здобувачів ОНП в УДУ забезпечується шляхом організації освітнього середовища закладу на засадах інформаційного супроводу, високого рівня забезпечення матеріально-технічної бази, дотримання вимог сучасної системи освіти та якісного поєднання освітньої з науковою складовими. Освітній процес на ОНП здійснюється в очному форматі. Задля забезпечення безпеки освітнього середовища у закладі наявне укриття, що обладнане відповідно до всіх безпекових вимог, регулярно атестується уповноваженими органами силових структур, що було встановлено в ході фокус-груп. Наявні також і інші безпекові засоби: система сповіщення, протипожежна інфраструктура (вогнегасники, гідранти) тощо. З питань безпеки регулярно проводяться інструктажі та інші консультативні заходи, спрямовані на всіх учасників освітнього процесу. В ході фокус-груп та огляду МТБ було засвідчено, що створені безпекові умови є достатніми для здійснення освітнього процесу. Для підтримки психічного і ментального здоров'я здобувачів проводяться зустрічі та індивідуальні консультації у Кабінеті психології [<https://surl.lu/naeevb>] та кризовій психологічній службі. Разом з тим, заклад підтримує безпеку освітнього середовища і шляхом регулярних інструктажів з ОП та БЖД, та загалом щодо удосконалення освітнього простору спільно зі студентським самоврядуванням [<https://surl.gd/wfyvbb>]. Задоволеність здобувачів освіти умовами освітнього простору та організацією освітнього процесу було підтверджено в ході фокус-груп та аналізу результатів опитування [<https://surl.gd/ydnhcr>].

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Організаційна та інформаційна підтримка здобувачів ОНП «Психологія» надається відділом аспірантури та докторантури Університету [<https://surl.li/boqooy>], НМЦ Університету [<https://surl.li/boqooy>], Гарантом ОНП. Консультативна підтримка здобувачів ОНП має характер комплексної співпраці між робочою групою, гарантом, НПП, науковими керівниками, підрозділами закладу та здобувачами. Підтримка ментального здоров'я та соціально-психологічна підтримка [<https://surl.lu/zdnhri>] здобувачів освіти здійснюється за напрямками інформування та власне консультування, що реалізуються у форматі тематичних заходів [<https://surl.lu/xggpzh>], практикумів та завдяки функціонуванню Центру психологічної підтримки [<https://surl.lu/atkjea>]. Соціальна підтримка здобувачів освіти здійснюється шляхом виплати їм стипендій, надання місця в гуртожитку та грошових виплат за участю профспілки студентів. Значний вклад до засобів підтримки здобувачів УДУ здійснює студентське самоврядування, що здійснює свою діяльність на загально університетському рівні та виконує дорадчу функцію в системі послуг та заходів ЗВО. На базі закладу працює центр для осіб з особливими освітніми потребами [<https://surl.li/osmqpg>] та організація волонтерської допомоги та зборів Центром гуманітарної та молодіжної політики.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Забезпечення права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами в УДУ здійснюється відповідно до «Статуту Українського державного університету імені Михайла Драгоманова» [<https://surl.lu/psnjqc>]; «Наказ про призначення відповідальних осіб за забезпечення доступу до приміщень університету маломобільних груп населення» [<https://surl.li/huiuhd>]; «Положення про центр супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами» [<https://surl.lu/folrba>] тощо. В ході знайомства з ОНП та МТБ закладу було засвідчено наявність в приміщеннях навчального корпусу закладу інклюзивної інфраструктури, що включає спеціальні таблички зі шрифтом Брайля, допоміжні засоби пересування для маломобільних груп, обладнані приміщення з наявним інструментарієм для, наприклад, розвивальних ігор тощо. Було відзначено також практику супроводу осіб з особливими потребами, що здійснюється шляхом вчасної комунікації між уповноваженими та відповідальними особами. Задля розширення компетентності учасників освітнього процесу УДУ на базі факультету здійснює свою діяльність «Клуб міміко-жестового мовлення» [<https://surl.li/siyiko>]. Також відзначається, що сайт закладу освіти є адаптованим до потреб осіб з порушеннями зору.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Антикорупційна політика УДУ, процедури реагування та врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних зі цькуванням, дискримінацією, сексуальними домаганнями та іншими причинами регулюються такими нормативними документами: «Антикорупційна програма УДУ» [<https://surl.li/hqskgp>], «Положення про студентське самоврядування УДУ» [<https://surl.li/jbmbjw>]; «Положення про запобігання булінгу (цькуванню)» [<https://surl.li/jhzfkx>], «Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова» [<https://surl.li/yvicbu>], «Положення про академічну доброчесність» [<https://surl.gd/rprtbj>], «Правила внутрішнього розпорядку» [<https://surl.li/idwbjt>]. Процедура виявлення та врегулювання конфліктних ситуацій передбачає наявність «Скриньки довіри» [<https://surl.cc/tzwzen>], а також можливості безпосередньої комунікації з ректором ЗВО. Здобувачі можуть захищати свої права через студентське самоврядування [<https://surl.li/rkkocz>]. Практики врегулювання конфліктних ситуацій під час реалізації ОНП «Психологія» ОС «Доктор філософії» не було. Водночас, представники закладу, зокрема здобувачі та представники студентського самоврядування, виявили обізнаність в даних процедурах, підтвердили їх дієвість на прикладі ситуацій з ОП інших спеціальностей. Було встановлено, що антикорупційна політика та процедура реагування/врегулювання конфліктних ситуацій в УДУ є унормованими та дієвими, фактично дотримуються.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За підкритерієм 7.1. зазначається повна відповідність: матеріально-технічні ресурси та наявне навчально-методичне забезпечення дозволяє досягти цілей, мети та результатів навчання ОНП. За підкритерієм 7.2. зазначається повна відповідність: доступ до навчальних матеріалів, матеріально-технічних ресурсів та інфраструктури УДУ надається всім учасникам освітнього процесу відповідно до чинного законодавства. За підкритерієм 7.3. зазначається повна відповідність: система дотримання інтересів та врахування потреб здобувачів освіти, підтримка їх фізичного та ментального здоров'я є достатньою для забезпечення комфортних та безпечних умов навчального середовища закладу. За підкритерієм 7.4. зазначається повна відповідність: освітня, організаційна, консультативна, соціальна та підтримка фізичного і ментального здоров'я здобувачів освіти здійснюється на системному рівні та відповідає вимогам. За підкритерієм 7.5. зазначається повна відповідність: система організації діяльності установи та наявні практики супроводу осіб з ООП дозволяють забезпечити право на освіту особам з особливими освітніми потребами. За підкритерієм 7.6. зазначається повна відповідність: наявна політика запобігання та вирішення конфліктних ситуацій на будь-якій основі є нормативною та дотримується в ході реалізації ОНП. Разом з тим, в ході аналізу за даним Критерієм, ЕГ не було виявлено інноваційних/взірцевих практик. Також було виявлено практики, що потребують вдосконалення. Всі вищезазначені факти та положення зумовили оцінку рівня відповідності за даним критерієм показником "В".

Недоліки

На базі факультету психології відсутні наукові лабораторії як власне науково-дослідного підрозділу.

Рекомендації

Адміністрації закладу продовжувати сприяти збагаченню матеріально-технічної бази факультету психології, що дозволить організувати та обладнати науково-дослідну лабораторію.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедура розробки, затвердження, моніторингу та перегляду освітньої програми в УДУ регламентується «Положенням про освітні програми та навчальні плани в УДУ імені Михайла Драгоманова» [<https://surl.li/xlreqi>]. Відповідно до Положення та інформації, отриманої в ході фокус-груп, перегляд освітньої програми здійснюється планово (один раз на два роки в обов'язковому порядку) та за потреби. Потреба в перегляді та оновленні ОП може визначатися як змінами у Стандарті, законодавстві, так і за результатами надходження пропозицій та рекомендацій від представників заінтересованих сторін. Процес внесення змін до освітньої програми має поетапний порядок та передбачає оцінку ОП та внесених до неї змін такими структурними елементами університету та представників заінтересованих сторін, як: робоча група, НПП, навчально-методичний центр, Вчені Ради факультету та університету, стейкхолдери тощо. В ході знайомства з ОНП вдалося засвідчити фактичність дотримання, та нормативність процедури періодичного перегляду, оновлення ОНП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Залучення аспірантів до процедури перегляду та оновлення ОНП в УДУ відбувається відповідно до Пункту 5.1.1. «Положення про освітні програми та навчальні плани в УДУ імені Михайла Драгоманова» [<https://surl.lu/ynkwtj>]. В ході знайомства з ОНП та фокус-груп було підтверджено залученість здобувачів ОНП до процесу її перегляду та оновлення. Участь в процесі забезпечення якості освіти за ОНП з боку здобувачів організована у формі як безпосередньої комунікації з Гарантом, НПП, так і залучення до засідань кафедри та інших заходів, що присвячені перегляду ОНП. До прикладу, за ініціативи представника від здобувачів освіти було доповнено зміст освітнього компоненту «Науково-методологічні вітчизняні парадигми в психології» [<https://surl.li/vvjbsel>], про що, в свою чергу, було неодноразово зазначено в ході зустрічей з представниками закладу, зокрема аспірантами. Разом з тим, задля збору інформації про актуальні потреби аспірантів, в УДУ існує практика опитувань, результати яких оприлюднюються на сайті закладу та враховуються при перегляді освітньої програми го [<https://surl.li/yunwnl>; <https://surl.li/wvbmpr>; <https://surl.li/csbdh>].

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Взаємодія з роботодавцями в УДУ регламентується «Положенням про роботу із зацікавленими сторонами у підготовці фахівців в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова» [<https://surl.lu/onecez>]. Роботодавці також є членами Ради стейкхолдерів УДУ [<https://surl.li/otbiys>]. В ході аналізу ОНП та фокус-груп було засвідчено комплексну співпрацю з роботодавцями. Залучення роботодавців до перегляду, та інших процедур забезпечення якості ОНП відбувається шляхом як безпосередньої комунікації, обміну досвідом, так і на правах співпраці закладів на основі укладеної угоди. Серед змін, що було запроваджено на ОНП за ініціативи роботодавців, можна відзначити практику врахування Цілей сталого розвитку при формулюванні тематики випускних кваліфікаційних та дисертаційних робіт (Протокол №8 від 06.03.2024 р.) [<https://surl.li/cc/cigdze>]. Як позитивну практику на ОНП ЕГ вбачає повну прозорість та ретельність документування, а також оприлюднення зустрічей з роботодавцями щодо обговорення ОНП [<https://surl.li/cc/yryucp>].

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

В ході фокус-груп було з'ясовано, що значний відсоток випускників ОНП є викладачами УДУ, у тому числі випускової кафедри. Разом з тим, було засвідчено практику врахування досвіду випускників через опитування, безпосередню комунікацію, впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес за ОНП. Задля підтримки зв'язку з випускниками в УДУ запроваджено наступні практики: базу випускників аспірантури «Alumni networks» [<https://surl.li/vtrplkm>], що включає порфтоліо випускників та публічну інформацію про них; проводиться робота над організацією об'єднання «Драгоманівська родина» [<https://surl.li/cc/hlbqwk>] тощо.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

На базі УДУ функціонує Центр моніторингу якості освіти, діяльність якого спрямована на аналіз функціонування та розвитку системи забезпечення якості освіти Університету, а також сприяння підвищенню якості підготовки його фахівців [<https://surl.li/jahtaw>]. В ході фокус-груп було з'ясовано, що Центр в ході моніторингу тісно співпрацює з відділом аспірантури та докторантури УДУ, робочою групою ОНП, результати моніторингу та опитувань обговорюються на засіданнях кафедри та вчених Рад факультету та університету. Опитування здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок організації та проведення опитувань учасників освітнього процесу» [<https://surl.li/uchyof>] та «Положення про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова» [<https://surl.li/pfyxid>]. Результати опитувань також оприлюднено на офіційному веб-сайті закладу, на сторінці факультету психології [<https://surl.li/hohsdy>]. Відповідно до висновків щодо результатів наведеного опитування, представниками закладу, до прикладу, було сформульовано рекомендацію щодо покращення ОНП, що полягала в розширенні практичного спрямування вибіркових дисциплін згідно сьогоденних запитів укр. суспільства. Водночас, на засіданні кафедри теоретичної та консультативної психології від 11.04.2024 р. (протокол №9) було ухвалено розробку та подачу на затвердження кафедри програми навчальної дисципліни та робочої програми (силабусу) «Психологія травми» для здобувачів ІІІ (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП «Психологія» [<https://surl.li/flosxi>]. Виходячи з даних фактів та спостережень, ЕГ дійшла висновку щодо дієвості СВЗЯО закладу, та врахування результатів моніторингу, зокрема через опитування.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОНП є умовною відповідно до положення “Про особливості акредитації освітніх програм, за якими здійснюють підготовку здобувачі вищої освіти, в умовах воєнного стану”. Разом з тим, в ході фокус-груп було з'ясовано, що процес перегляду та оновлення освітньої програми здійснювався з урахуванням досвіду інших акредитацій зі спеціальності в закладі, а також освітніх програм закладів-партнерів тощо. Серед змін, що були враховані та впроваджені до освітнього процесу за ОНП можна віднести: низку положень, що було розроблено відповідно до чинного законодавства; «Положення про освітні програми та навчальні плани», де відповідно до Закону України «Про вищу освіту» визначено вимоги до змісту ОП, інструкцію щодо їх впровадження, перегляду, закриття, функцій й права гаранту, закріплено вимоги до вибіркових ОК, зафіксовано необхідність систематичного перегляду освітніх програм з обов'язковим залученням усіх груп зацікавлених сторін на всіх етапах перегляду ОП. З метою формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів сформульовано політику індивідуального навчання - «Положення про організацію індивідуального навчання».

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Культура якості освіти в УДУ формується у відповідності до «Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова» [<https://surl.li/vgzqlv>], «Положенням про академічну доброчесність УДУ» [<https://surl.li/ltmqmc>], «Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників УДУ імені Михайла Драгоманова» [<https://surl.li/enggfx>] тощо. Культура якості УДУ передбачає постійний моніторинг та вдосконалення освітнього процесу, контролю якості підготовки здобувачів та академічного персоналу тощо. Культура якості в закладі складає собою систему комплексних зв'язків та співпраці між здобувачами, НПП, структурними адміністративними та допоміжними підрозділами, адміністрацією закладу. У тісному взаємозв'язку співробітництва, взаємодопомоги, єдності академічної спільноти Драгоманівської родини формується культура якості освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За підкритерієм 8.1. зазначається повна відповідність: УДУ послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. За підкритерієм 8.2. зазначається повна відповідність: наявна практика залучення здобувачів освіти до перегляду та оновлення ОНП як партнерів, їх пропозиції приймаються та враховуються. За підкритерієм 8.3. зазначається повна відповідність: ЗВО здійснює системну співпрацю з роботодавцями, їх пропозиції щодо оновлення змісту ОНП враховуються. За підкритерієм 8.4. зазначається повна відповідність: УДУ підтримує зв'язок з випускниками, враховує їх досвід та залучає до процедур перегляду та оновлення ОНП. За підкритерієм 8.5. зазначається повна відповідність: наявна система внутрішнього забезпечення якості освіти дозволяє вчасно виявляти та реагувати на результати моніторингу освітньої програми, здійснені, у тому числі, через опитування заінтересованих сторін. За підкритерієм 8.6. зазначається повна відповідність: в структурі ОНП враховано рекомендації минулих акредитацій (умовних), а також інтегровано досвід вітчизняних та зарубіжних закладів освіти, що здійснюють підготовку аспірантів за спеціальністю. За підкритерієм 8.7. зазначається повна відповідність: ЗВО продовжує розвиток культури якості освіти, чим сприяє постійному розвитку ОНП та освітньої діяльності за нею. Як сильну сторону ОНП ЕГ вважає повну прозорість та ретельність документування, а також оприлюднення зустрічей з роботодавцями щодо обговорення ОНП. Разом з тим, в ході аналізу за даним Критерієм, ЕГ не було виявлено інноваційних/взірцевих практик. Всі вищезазначені факти та положення зумовили оцінку рівня відповідності за даним критерієм показником "В".

Недоліки

Не виявлено.

Рекомендації

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В Українському державному університеті ім. М. Драгоманова визначено чіткі та зрозумілі правила і процедури щодо регулювання прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу. На офіційному сайті закладу на сторінці Навчально-методичного центру [<https://surl.lu/nzlmvk>], а також у рубриці «Прозорий університет» [<https://surl.lu/wbmarb>] оприлюднено повний перелік нормативно-правової бази закладу. Відповідно до них, права та обов'язки учасників освітнього процесу регламентуються такими документами: «Статут українського державного університету імені Михайла Драгоманова»; «Правила внутрішнього розпорядку Українського державного університету імені Михайла Драгоманова»; «Положення про організацію освітнього процесу в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова»; «Положення про академічну доброчесність УДУ»; «Положення про стипендіальне забезпечення студентів, аспірантів та докторантів Українського державного університету імені Михайла Драгоманова»; «Положення про атестацію педагогічних працівників УДУ імені Михайла Драгоманова»; «Положення про переведення, поновлення і відрахування осіб, які навчаються в УДУ імені Михайла Драгоманова, та надання їм академічної відпустки»; «Положення про порядок визнання і перезарахування результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті в УДУ імені Михайла Драгоманова» тощо. В ході аналізу ОНП та фокус-груп, ЕГ пересвідчилася у фактичності дотримання даних процедур, засвідчила, що, учасники освітнього процесу ознайомлені з ними.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкт освітньо-наукової програми «Психологія» оприлюднено на сайті закладу на сторінці відділу аспірантури та докторантури [<https://surl.li/ewjbff>]. Сторінка ОНП містить проєкт, рецензії, опитування щодо якості ОП, витяг з засідань Вченої ради факультету та університету тощо.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сайті закладу оприлюднено таку інформацію щодо ОНП: Проект ОНП, посилання на опитування щодо якості ОНП, рецензії стейкхолдерів тощо [<https://surl.li/wyusou>]. У рубриці «Аспірантам» розміщено повний перелік інформації щодо ОНП та необхідні для освітньої діяльності ресурси: робочі програми навчальних дисциплін обов'язкового та вибіркового пакетів, відповідність публікацій наукових керівників темам дослідження, нормативно правове забезпечення освітнього процесу за ОНП тощо [<https://surl.gd/jqmxvh>]. Водночас, сторінка випускової кафедри містить портфоліо викладачів ОНП, що включає професійну кваліфікацію, нагороди та відзнаки, тощо. Вся наявна інформація щодо ОНП є відкритою, доступною та достатньою для заінтересованих сторін та представників громадськості, дозволяє в повній мірі отримати дані про особливості ОНП та освітній процес за нею.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За підкритерієм 9.1. зазначається повна відповідність: права та обов'язки учасників освітнього процесу оприлюднені на офіційному сайті, чітко сформульовані та дотримуються в ході реалізації ОНП. За підкритерієм 9.2 зазначається повна відповідність: проект ОНП, анкета для збору пропозицій є оприлюдненими на веб-сайті УДУ. За підкритерієм 9.3 зазначається повна відповідність: інформація щодо ОНП знаходиться у відкритому доступі та є достатньою для інформування представників заінтересованих сторін. Як позитивну практику на ОНП ЕГ вбачає повну прозорість та ретельність документування, а також оприлюднення зустрічей з роботодавцями щодо обговорення ОНП. Разом з тим, в ході аналізу за даним Критерієм, ЕГ не було виявлено інноваційних/взірцевих практик. Всі вищезазначені факти та положення зумовили оцінку рівня відповідності за даним критерієм показником "В".

Недоліки

Не виявлені.

Рекомендації

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів вищої освіти і забезпечує підготовку до дослідницької та викладацької діяльності за спеціальністю 053 «Психологія». У проектуванні змісту ОНП враховано Постанову КМУ від 25 червня 2020 р. №519 Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 "Про затвердження Національної рамки кваліфікацій" (Офіційний вісник України, 2011 р., № 101, ст. 3700; 2019 р., № 49, ст. 1676) та "Порядок підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах. Обсяг програми — (45 кредитів ЄКТС), що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти третього рівня. Цикл загально-наукової складової включає 18 кредитів ЄКТС (40%). Для дисциплін спеціальної підготовки відводиться 12 кредитів ЄКТС (26,7%). Також 12 кредитів ЄКТС (26,7%) відводяться на дисципліни за вибором

здобувача. Практична підготовка - 3 кредити ЄКТС, що становить 6,7% загального обсягу програми. Обсяг ОНП та окремих ОК (у кредитах ECTS) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти. Про виконання свого індивідуального плану та про етапи наукового дослідження здобувачі звітують два рази на рік.

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямку досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

ЕГ було надано розгорнуту інформацію щодо тематики дисертаційних досліджень здобувачів та напрямів наукових досліджень НПП, що задіяні до реалізації ОНП. З аналізу тем дисертаційних робіт встановлено, що в цілому можна стверджувати про відповідність напрямку дослідження аспірантів тематиці наукової діяльності їх керівників. Наукові керівники є активними дослідниками та мають наукові публікації, дотичні до тематики дисертаційних досліджень здобувачів, зокрема такі, що індексуються у наукометричних базах Scopus/WoS. Під час онлайн-зустрічей зі здобувачами, НПП та адміністрацією було уточнено інформацію щодо вибору тем дисертаційних досліджень та наукових керівників. ЕГ свідчить, що було враховано наукові інтереси та бажання здобувачів.

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради, пропозиції щодо цього були надані ЕГ під час зустрічей. До числа наукових керівників входять 21 НПП: 10 д.психол.наук., 1 д. пед. наук, 10 к.психол. н. (<https://fp.udu.edu.ua/kafedry-4>). З 2021 р. в УДУ імені Михайла Драгоманова було сформовано 11 разових спеціалізованих вчених рад з присудження ступеня доктора філософії з психології.

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

Під час зустрічі зі здобувачами освіти за відповідною ОП ними було підтверджено, що заклад забезпечує можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень. Вирішенню практичних потреб та завдань наукового дослідження здобувачів сприяє матеріальна база Університету: наукова бібліотека, мультимедійні аудиторії, відділ цифрових освітніх технологій. На факультеті немає жодної наукової лабораторії, однак є Кабінет психології, який частково задовольняє потреби з наукових досліджень. Інформацію щодо конференцій, семінарів, колоквіумів здобувачі отримують від викладачів або на сайті ЗВО

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

У Статуті Університету міжнародне співробітництво є одним з пріоритетних напрямків (<https://surl.li/dtskwz>) інтеграції здобувачів освіти та НПП у світовий та європейський простір академічної спільноти. Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова <https://surl.li/pwnrln> регулює процес долучення до міжнародної академічної спільноти.

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

Під час зустрічі з НПП ЕГ отримала свідчення, що викладачі мають можливість брати участь у дослідницьких проєктах, за результатами виконання яких публікуються монографії, статті у фахових виданнях, які входять до наукометричних баз Scopus, Web of Science Core Collection, матеріали доповідей тощо. Зі слів гаранта наукова підготовка аспірантів реалізується у межах виконання кафедральних науково-дослідних робіт, зареєстрованих в УкрІНТЕІ.

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

На університетському сайті в розділі "Аспіранту" представлено політику, стандарти та процедури, що регулюють академічну доброчесність). Університет розробив комплекс нормативних документів для забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності. Під час інтерв'ювання здобувачів освіти було з'ясовано, що вони добре обізнані щодо важливості дотримання академічної доброчесності. Зі НПП та аспірантів, дотримання правил академічної доброчесності забезпечується на всіх етапах підготовки дисертаційної роботи. Здобувачі під час дистанційної зустрічі підтвердили, що всі наукові роботи проходять перевірку на плагіат за допомогою сервісу перевірки Unicheck до 2024 року, а зараз за допомогою програми StrikePlagiarism.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю. Наукова діяльність аспірантів відповідає напрямкам досліджень їх наукових керівників. ЗВО надає можливості долучення до міжнародної наукової спільноти. організаційно сприяє апробації результатів наукових досліджень, отриманих в межах ОНП. Університет забезпечує поінформованість аспірантів для долучення до міжнародної академічної мобільності в межах ОНП. Забезпечується високий рівень дотримання культури академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено

Рекомендації

Сприяти збільшенню активності, розширенню напрямків й форм міжнародної діяльності як аспірантів, так і НПП. Розглянути можливість створення наукових лабораторій, які сприятимуть науково-дослідницькій роботі здобувачів та викладачів.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків (1).pdf	xBvw3kgqPnvsONrSGi4OhaZ5FjzqzAeDNQfbE4hoWsY=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Чистовська Юлія Юріївна

Члени експертної групи

Савелюк Наталія Михайлівна

Табаченко Сергій Анатолійович